

Leven in ge-hoorzaamheid

2

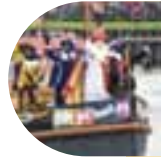
Opstaan uit je rolstoel, maar hoe?

5

Laat je de kachel niet aanmaken....

6

Sinterklaas, de onverwoestbare

7

Tachtig jaar oorlog

9

Waarachtig getuigenis

'Een stad op een berg kan niet onopgemerkt blijven', zei Jezus tegen zijn discipelen. Het is het beeld van een christelijke gemeenschap die zich onderscheidt van haar omgeving. Ze valt op, ze is anders, maar wat is daar eigenlijk voor nodig?

DOOR
DR. DICK WOLTERS,
VOLLENHOVE

De kerntaak van de christelijke gemeente is niet de waarheid van het christelijk geloof bewijzen, maar getuigen van Christus. En er is geen beter getuigenis dan in de praktijk brengen wat Hij ons geleerd heeft. We worden waarachtige getuigen als we wandelen in Zijn licht. Graag illustreer ik dit met voorbeelden.

Abortus

Allereerst een gemeente in een achterstandswijk met problemen rond jongeren en veel tienerzwangerschappen. Veel tieners kozen voor abortus. Er ontstond een discussie: onder welke omstandigheden was abortus toegestaan? De voorganger stelde de vraag anders: wat betekent het voor ons om een gemeenschap te zijn waar elk kind welkom is, gekoesterd en geliefd wordt? Wat is nodig om deze tieners en hun kinderen te helpen? Het is makkelijk om te zeggen: 'Abortus is zonde!' Maar dan zul je in de praktijk ook iets moeten betekenen in zo'n schrijnende situatie.

Koffie

In een studentenstad was een studentengemeenschap op zoek naar een kerk voor hun zondagse bijeenkomsten. Een sterk vergrijsde gemeente in hun wijk wilde graag – om de kas te spekken – na de diensten de kerk beschikbaar stel-

Hoe kunnen wij een waarachtig getuige zijn van Christus, die wij navolgen?

len. Er was alleen één probleem: ze dronken koffie na de dienst en dat moest wijken, omdat de studenten dan binnenkwamen voor hun bijeenkomst. Dat was echter snel opgelost. De studenten kwamen gewoon eerder, zetten koffie en samen dronken ze koffie. Er ontstonden prachtige gesprekken, ontmoetingen en relaties. Oud en jong was in staat elkaar te zien als broeders en zusters in Christus. Er ontstond hier een nieuwe gemeenschap.

Pelgrims

In Den Haag wordt een kerkdienst gehouden om kerkasiel te bieden aan een vluchteling gezin. De kerk mengt zich in het politieke

debat. Je kunt hier van alles over zeggen. Maar ik denk dat de kern van het christelijk getuigenis hierin rust: ons burgerrecht ligt in de hemel (Fil. 3). In feite zijn we allen vreemdelingen op aarde, pelgrims op reis naar Gods koninkrijk. Lands grenzen en nationaliteiten zijn voor ons volstrekt willekeurig en irrelevant. Op basis hiervan kan natuurlijk geen politiek bedreven worden, maar de kerk kan wel een andere 'politiek' uitleven. Zij heet de vreemdeling welkom in haar midden, als een broeder of zuster. De vreemdeling is niet anders dan ik. We hebben iets aan elkaar.

ER IS GEEN BETER GETUIGENIS DAN IN DE PRAKTIJK BRENGEN WAT HIJ ONS GELEERD HEEFT.

Niet maakbaar

Deze voorbeelden laten zien wat een waarachtig getuigenis in kan houden. Maar tegelijk valt hier geen program van te maken, of een kerkmodel. Zodra het maakbaar zou worden, maken we van de kerk weer een project waarover we controle uit kunnen oefenen. Dan is het weer 'onze' kerk en 'onze' waarheid. Nee, het werkt andersom. Wij zijn gegrepen door Christus die de Waarheid is en geplaatst in zijn lichaam, dat we kerk noemen. En elke keer zullen we moeten ontdekken wat het in deze concrete situatie betekent Zijn waarachtig getuigen te zijn!

Commentaar

Zondagsrust

DOOR A. VAN DER SPEK, ZWARTSLUIS

Natuurlijk is het verheugend dat er vanuit niet-christelijke hoek steun komt voor het belang van rust op zondag. Maar ik betwijfel of het gaat helpen, gezien alle reacties op zeer succesvol verlopen koopzondagen. Lange tijd hadden gemeenteraden de mogelijkheid om met behulp van de wet op de zondagsrust en de winkeltijdenwet ervoor te zorgen dat winkels op de meeste zondagen dicht bleven. Nu kunnen ondernemersverenigingen aanvragen, wat in veel grote steden en dorpen al is gebeurd. Ook niet-christenen zien in dat de 24-uurs economie zo haar beperkingen kent. Het zijn dus niet alleen de kerken die aangeven dat het belangrijk is om één dag per week rust te houden. Tijd te hebben voor andere zaken. Tijd voor gebed, tijd voor ontspanning. Vaak werd en wordt kerken verweten dat ze terug zouden willen naar de tijd dat zelfs breien op zondag als werk zou worden gezien, 'want een zondagssteek houdt geen week'. Of er wordt tegen kerken gezegd dat ze hun wet niet dwingend kunnen opleggen aan mensen die niks met die wetten hebben. Op zich hebben ze daarmee een punt. Maar als alle winkels open zijn, dan worden christelijke winkeleigenaren min of meer verplicht om ook open te zijn, want anders gaat het winkeland publiek naar de concurrent. Je zal toch een kleine winkel hebben die door een echtpaar wordt gerund... Waar iedereen de mond vol heeft van tijd voor rust en bezinning in deze hectische tijd, moeten we toch anders gaan met meer gaan shoppen. De oproep tot winkelsluiting op zondag ondersteun ik van harte, maar of het helpt?

Nog geen abonnee?

MAAK SNEL KENNIS!

Zie achterpagina

Kunstvesper Deventer

De jonge danseres en choreografe Mayke van Veldhuizen is te gast bij de kunstvesper in de Lebuinuskerk. Zij is nog niet zo lang afgestudeerd in dit vak, maar begint al veel naamsbekendheid te krijgen. Aan het begin van de Advent laat zij in een nieuwe dans, speciaal ontworpen voor deze vesper, haar licht schijnen over deze verwachtingsvolle tijd.

Zondag 2 december, 16.30-17.30 uur, Lebuinuskerk, Grote Kerkhof 38, 7411 KV Deventer.

Schrijfavond Amnesty International

10 december is de dag van de mensenrechten. Amnesty International geeft informatie over het lot van verschillende gevangenen. Aanwezigen kunnen hen een persoonlijke boodschap sturen. Ook is het mogelijk een brief te schrijven aan de autoriteiten van bepaalde landen om te vragen om vrijlating van een gewetensgevangene, of ten minste een eerlijk proces.

Schrijfavond Amnesty International, 19.30 uur, Beilen, bibliotheek, Kampstraat, info: werkgroepzwo@pgbeilen.nl

Bestel de Kerstspecial!

Het onafhankelijk christelijk maandblad Reveil geeft voor de zesde keer een kerstspecial uit, bedoeld om te verspreiden voor of tijdens Kerst. In deze uitgave staat het kerstevangelie centraal. Reveil is een veelkleurig magazine met columns, commentaren, interviews en bijbelse bezinning. Bestellen kan vanaf 10 exemplaren à € 0,75 cent p.st. (excl. verzendkosten).

Bestellen kan t/m 3 december via www.maandbladreveil.nl

Gratis adventskalender NBG

Zondag 2 december gaat de adventstijd in. Met de gratis adventskalender 'Het wordt licht' wil het Nederlands Bijbel Genootschap mensen dagelijks even stilzetten bij de Bijbel en de boodschap van licht en verwachting. Aan elke dag is een afbeelding van een kunstwerk toegevoegd. Deze adventskalender, met werken van onder andere Chagall, Kaplan en Watanabe, kan men gratis bestellen via www.debijbel.nl

Cursus mystiek in Assen

De rooms-katholieke kerk Maria Tenhemelopneming in Assen start met een cursus mystiek: 'God is waar ik thuis mag komen, de stille aanwezigheid en het diepe weten van verbondenheid met Hem.' Aan de hand van mooie en inspirerende teksten van een aantal mystici, waaronder Teresa van Avila en Anselm Grün, worden hun boodschappen uitgelegd en concreet gemaakt.

Donderdag 6 december, 19.00 uur, Assen, Mariakerk, Dr. Nassauln 3c, Truda de Boer, tel. 0592-482431

Kerken in kaarslicht

Duizenden waxinelichtjes verlichten de Mariakerk en de Jozefkerk in Assen op 7 december. Met op de achtergrond zang en muziek kunnen bezoekers in alle rust dit mooie schouwspel bewonderen. Na afloop staan de originele Drentse knieperties en een goed glas Glühwein of een kop warme chocolademelk klaar in het parochiehuis naast de Mariakerk.

Vrijdag 7 december, vanaf 19.00, Assen, Mariakerk (Dr. Nassaulaan 3c), Jozefkerk (Collardslaan 2a), Auckjen Ridderbos, tel. 0592-350504

Filmavond in Zuidlaren

De film Turist is een droogkomisch en venijnig relatiedrama over een jong gezin dat vakantie viert in een Frans skioord. Het is er wonderschoon en beklemd tegelijk. Wanneer er een lawine dreigt af te komen op het terras waar het gezinnetje zit te lunchen, vlucht de vader weg, zonder om te kijken naar vrouw en kinderen. Iedereen komt met de schrik vrij. Maar de vader heeft wat uit te leggen...

Vrijdag 14 december, 18.00 uur, Zuidlaren, De Meent, Stationsweg 159, € 5, opgave: hedeboer@pknanloozuidlaren.nl

Zwolse kerken 'open' op zondag

Sinds augustus mogen de winkels in Zwolle elke zondag open. Zwolse kerken proberen daarbij aan te haken door het winkelend publiek op zondag een programma aan te bieden: lezingen, concerten, stilteplekken, rondleidingen en kinderprogramma's. Ook zijn er plannen om op zondag en donderdagavond een alphasursus aan te bieden in de binnenstad en een ontmoetingsplek te creëren voor winkelend publiek. Bron: ND

Leven in ge-hoor-zaamheid

'(...) laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.' Lucas 1: 38

DOOR DR. JAN DIRK WASSENAAR, HELLEENDOORN

Maria was een 'voorbeeldige' vrouw. Daar zijn rooms-katholieken en protestanten het wel over eens. Al gaan de wegen vanouds uiteen als het om het vereren van Maria gaat. Het kost protestanten moeite om haar als 'Co-Redemptrix', 'Mede-Verlosseres' te zien. 'Co-Redemptrix' is een term uit de rooms-katholieke Maria-leer. Nee, Maria was geen 'Mede-Verlosseres'. Dat zou te veel eer zijn.

Geen verdienste

De engel Gabriël noemde haar bij de aankondiging van de geboorte van Jezus 'begenadigde' en hij zei dat God haar zijn gunst geschonken had. Van menselijke prestatie, verdienste was geen sprake. Dat neemt niet weg dat Maria tegen Gabriël gezegd heeft: '(...) laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.' Maria toonde een houding van gehoorzaamheid. Ja, letterlijk van ge-hoor-zaamheid.

Conceptie

In de achtste eeuw is er een monnik, priester, theoloog en kerkvader geweest, Johannes Damascenus, die beweerde dat de conceptie, de bevruchting van Jezus bij Maria niet in haar schoot, maar in haar oren plaatsgevonden zou hebben. Dat is een merkwaardige gedachte. Aan de andere kant: theologisch gezien, is daar wel wat voor te zeggen. Vanwege het '(...)' laat

er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.' Vertaling-1951: '(...) mij geschiede naar uw woord.' Een kwestie van ge-hoor-zaamheid.

Beeld van de kerk

Ten tijde van de Reformatie, midden in de strijd over onder meer Maria, schreef de Reformator Melancton over het Magnificat, de lofzang van Maria: 'In dit lied draagt Maria de gestalte van de kerk in haar geheel.' Tot op de dag van vandaag wordt Maria wel als beeld van de kerk gezien. Denk aan:

De ware kerk des Heren, in Hem alleen gegrond, geschapen Hem ter ere, de bruid van zijn verbond, dankt aan zijn dood het leven. Hij is haar Bruidegom. Want God, zo staat geschreven, zag naar zijn dienstmaagd om.

Dat God naar zijn dienstmaagd omzigt, is rechtstreeks ontleend aan het Magnificat. Maria heft een lofzang aan, 'omdat' – zingt ze – 'Hij heeft omgezien naar de lage staat zijner dienstmaagd.' (Vertaling-1951)

Het spoort helemaal met het gezichtspunt dat Maria begenadigde was, dat God haar zijn gunst geschonken had.

Opdracht

Maar de andere kant is er ook, die van de bevestiging in gehoorzaamheid. Daarin zij Maria de kerk ten voorbeeld. Naar wat in lid 2 van artikel 1 van de kerk-

De Reformator Melancton schreef over de lofzang van Maria: 'In dit lied draagt Maria de gestalte van de kerk in haar geheel.' Nog altijd wordt Maria als beeld van de kerk gezien.

orde van de Protestantse Kerk in Nederland wordt gesteld: 'Levend uit Gods genade in Jezus Christus – de kerk is immers net als Maria 'begenadigde' en God heeft ook haar zijn gunst geschonken – vervult de kerk de opdracht van haar Heer om het Woord te horen en te verkondigen.

Mens

Binnenkort vieren we dat het Woord vlees geworden is, mens van top tot teen. In Jezus Christus heeft wat God de mensheid te zeggen had, handen en voeten gekregen. Laten we dan leven in ge-hoor-zaamheid, net als Maria.

even bomen

Verzet je tegen de duivel

DOOR DR. P. BOOMSMA, AMSTERDAM

De kloven worden breder en

dieper. Waardoor ontstaat een bepaalde ontwikkeling? Politiek gezien lijkt er sprake te zijn van verharding en verwijdering in nogal wat delen van onze aarde. Economisch niet minder. Steeds groter worden de verschillen. Een heel klein groepje mensen bezit een heel groot deel van wat er beschikbaar is aan goederen en kapitaal. Gisteren zag ik op een brievenbus dan wel een sticker met de boodschap 'vernietig het kapitalisme', maar of dat ons verder helpt betwijfel ik. Het alternatief dat deze boodschap eerder uitdroeg, het communisme, heeft niet echt geholpen. En binnen Europa zitten we ook al met de nodige problemen. De Italiaanse begroting is misschien wat dat betreft nog maar één van de min-

ste zorgen. De corruptie, het antisemitisme, de weerzin tegen migranten, tegen wie anders is en anders gelooft, zoals dat de laatste tijd ook binnen de EU allemaal aan de oppervlakte komt, lijkt me veel dreigender voor een goede toekomst van onze wereld. Waar komt het vandaan, door wie wordt het gevoed, waarom zijn mensen, soms politici voorop, er zo gevoelig voor?

'Mijn God, gewapend tot de tanden voeren twee mannen in mij strijd', dichtte Racine (Gezang 88 in het vorige Liedboek). Als dat zo is – en ik vrees dat het zo is – dan is de vraag welke van die twee het gaat winnen in ons leven. Het lied eindigt met 'Kom mijn verscheurde hart genezen o Heer, door uw genade groot ...'. Maar als je nu niet tot een dergelijke gebed komt en de boel maar de boel laat? Wie volg je dan uiteindelijk? Dat het niet Jezus is,

kan snel duidelijk worden. Maar wat is dan de bron van het kwaad waardoor mensen onmenselijk gaan doen?

Natuurlijk zal er dan allereerst moeten worden gepraat over onze eigen verantwoordelijkheid. Die blijft te allen tijde. Maar je zou je kunnen afvragen welke van die twee bovengenoemde mannen door ieder van ons het best wordt gevoed of getraind. En dan duikt toch op de achtergrond de gruwelijke schaduw op van Gods tegenstander, Satan, de duivel. Van hem zei (ook) Joris Luidendijk (weet u het nog van een paar weken geleden?) dat we hem geen groter plezier doen dan te denken dat hij niet bestaat.

In het Grieks staat er voor duivel 'diabolos'. Om het kort te

houden: zijn werkwijze is het uit elkaar drijven van wie en wat er bij elkaar hoort. En kijk dan weer eens naar wat ik beschreef. Waarom zorgen leiders meer voor zichzelf, familie en vrienden, dan voor hun volk? Waarom is voor sommige zeer kapitaal-krachtigen meer nooit genoeg, ook al zien zij wat het doet met wie kansarm is? En dichterbij: waarom komen mensen die bij elkaar horen tegenover elkaar

DAT HET NIET JEZUS IS, IS SNEL DUIDELIJK. MAAR WAT IS DAN DE BRON VAN HET KWAAD WAARDOOR MENSEN ONMENSELIJK GAAN DOEN?

te staan, waarom vervreemden zij van elkaar? In kerken, families, buurten, enz.

Lees eens Jakobus

4. '...verzet u tegen de duivel, dan zal die van u wegvlugten. Nader tot God, dan zal hij tot u naderen.' Wie dat oefent, verandert de wereld – wellicht maar een beetje, maar zeker ten goede en tot eer van God.

Via deze rubriek, met nieuws uit de protestantse kerken in Drenthe, Overijssel en Flevoland, worden wekelijks duizenden lezers geïnformeerd over het kerkelijk leven in de eigen regio. Aan het plaatsen van gemeenteberichten zijn geen kosten verbonden. Alleen digitaal aangeboden informatie wordt opgenomen en zo lang er voldoende ruimte is. Meer info via Henriëtte Gerfen, tel.: 0546 - 577475, e-mail: henriette@topic-cc.nl

Drenthe

AALDEN

Contactpersoon: Kerkstraat 16, 7854 PG Aalden tel. 0591-371538
Kerkdienst 2 dec.: Ger. Kerk Aalden 10.00 ds. L. v/d Veer, Oosterhesselen. **Organist:** Mans Kuipers. **Knd. en oppas:** Collecten: diaconie en kerk.

BOVENSMILDE

Kerkdienst 2 dec.: 10.00 ds. G. van der Werff. **Organist:** Wim Boer. **Lied voor de dienst:** NLB 463: 1, 2 en 3. **Adventskaars aansteken:** Emma Koning. **Collecten:** 1. Missionair werk. 2. Kerk. Bij de uitgang: beheer. **Oppas:** aanwezig. **Knd.:** Renate Nagelhout. **10.00** jeugdkerk. **Voedselbank.** Op 2 dec. is er inzameling van boodschappen voor de voedselbank.

Koffiedrinken. Na afloop van de dienst op 2 dec. is iedereen welkom om gezamenlijk koffie/thee of fris te drinken.

Jeugdkerk. Thema 'Muren'. De leiding is weer bij elkaar geweest en we hebben besloten door te gaan op het thema dat bij de ZWO-dienst (4 nov) aan de orde was: muren waar we tegenop lopen en hoe deze afgebroken kunnen worden. Muren in de samenleving (bijv. Zwarte Pieten discussie) en muren op school of in het gezin (dingen die je belemmeren om te zijn wie je bent of te doen wat je zou willen doen). We kijken eerst naar muren in de wereld, in Nederland, en spreken dan met elkaar over de muren waar wij tegenaan lopen. Zeker ook op school en bij verenigingen, want dat is waar jullie veel tijd doorbrengen. Niet alleen willen dan aanstippen wat ons verhindert, maar ook de vraag stellen: wat zou je dan willen en hoe zie je dat voor je? En op welke manier is dat te realiseren? Als je je afvraagt wat dit met bijbel en geloof te maken heeft, dan verwijst ik naar Jezus die naar mijn idee altijd bezig was om muren tussen mensen af te breken. Of zoals Paulus schrijft: Immers door het geloof en in Christus Jezus bent u allen kinderen van God. U allen die door de doop één met Christus bent geworden, hebt u met Christus ontkleed. Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus. (Galaten 3: 26 e.v.).

Door de kruisiging en opstanding van Christus werd de scheiding opgeheven voor alle heidenen die in Christus geloofden. In Christus is er geen vijandschap meer tussen joden en heidenen. De twee groepen zijn één nieuw volk geworden, één nieuwe mens: 'Want hij is onze vrede, hij die met zijn dood de twee werelden één heeft gemaakt, de muur van vijandschap ertussen heeft afgebroken...', om uit die twee in zichzelf één nieuwe mens te scheppen' (Efeziërs Hst 2:14-15). Wat betekenen deze bijbelteksten

nu vandaag voor ons in het dagelijks leven? We zien elkaar om 10.00 uur op de zolder van de kerk aan de Hoofdweg. Na afloop is er koffiedrinken. Tot dan.

Advent. Tijd om op weg te gaan. Advent is de tijd van verwachten, uitzien naar de komst van het Licht. We leven toe naar Kerst, waarop we vieren de komst van Gods' Zoon naar ons toe. Een feest vraagt om voorbereiding, om je ook innerlijk in te stellen op wat komen gaat, wil het echt ook echt feest worden in je hart. Het is tijd om op weg te gaan.

Wel en wee. Nadat dhr. S.J. Witvoet, Ribesstr. 10, na terugkomst uit het WZA wegens complicaties opnieuw moest worden opgenomen, is hij 16 nov. opnieuw thuisgekomen. We wensen hem veel sterkte toe in deze tijd van herstel.

Laten we in de tijd die nu aanbreekt, van minder licht maar ook de gezelligheid van feesten, denken aan hen die wegens hun gezondheid afhankelijk zijn van zorg. Zij die thuis kunnen wonen of verblijven in een zorginstelling. Een paar van onze leden verblijven tijdelijk elders: mw. H. Fernhout-Hoogveen in het gastenverblijf van De Driemaster en mw. H. Schreuder in Anholt (afd. Rietmarke) te Assen en verder wonen leden van onze gemeente in de Kornoeljihof in Vries, De Wijde Blik en Kloosterakker in Assen en De Driemaster te Smilde. Een bezoek of kaartje kan veel goed doen.

Zondag van de Voleinding. Tijdens de dienst op de laatste zondag v/h kerkelijk jaar 25 nov., hebben we zoals gebruikelijk de namen genoemd van de gemeenteleden die ons in het afgelopen jaar ontvallen zijn. Dit waren in 2018: 11 febr.: Grietinus Koops, 87 jaar; 28 maart: Lynne Frances Appelo-Harnett, 64 jaar; 25 april: Karst Snippe, 71 jaar; 10 juli: Roelof Hoven, 95 jaar; 10 aug.: Jantje van Goor-Haveman, 87 jaar; 21 aug.: Jentien Buist, 90 jaar; 24 sept.: Jantien Moes-Hopman, 84 jaar. We staken een kaars aan het grote Licht van Christus en noemden hen bij name, in de hoop en het geloof dat ze bij God leven.

COEVORDEN

Contactpersoon: mw. J. Kramer-Gossen, Eendrachtstr. 27, 7742 VJ Coevorden, tel. 0524-512538
Kerkdienst 2 dec.: HK 10.00 ds. J. Lambers-Niers. Gez. Drentstalige dienst. Deze dienst wordt opgenomen door Radio Drenthe en op 9 dec. van 10.00-11.00 uur uitgezonden. Muzikale medewerking: Ronald Ijmker, orgel en Wilma Nijland, blokfluit. **Thema:** 'Moi!' Na de dienst is er koffie in het HOC. **Collecten:** 1. Diaconie, bestemd voor het N.B.G. 2. Kerkrentmeesters. Deurcollecte: kerkrentmeesters.

EMMER-COMPASCUUM

Kerkdienst 2 dec.: 9.30 ds. F. de Boer, Dalen. M.m.v. Sayonara.

Knd. en Jongerenkerk. Na de dienst koffiedrinken. **O.v.d.:** mw. B. Tuit en dhr. G. Aalenhuis. **Diakenen:** mw. E. Rendering en mw. H. Kuiper. **Organist:** Anne Unij. **Oppas:** Linie Moorman. **Knd.:** Janneke. **Beamer:** Hilda. **Gastdames:** mw. G. Wieringa en mw. C. Leenman. **Autodienst:** mw. R. Roffel: mw. Huizing; dhr. J. Bakker: dhr. De Groot en Fam. Potze **Collecten:** 1. Kerk. 2. Spaarcollecte. 3. A.K.A.

ERICA

Contactpersoon: dhr. M. Boekeloo, De Welhaak 34, 7887 HK Erica
Kerkdienst 2 dec.: 9.30 ds. H. Klaassens. **Collecten:** 1. Pastoraat. 2. Voedselbank. Uitgangscollecte: pastoraat. Er is oppas en knd.

GEES

Contactpersoon: mw. H. Elders-Sikken, Dorpsstraat 10 7863 PC Gees, tel. 0524-581992
Kerkdienst 2 dec.: 10.00 past. A. Metselaar, Hoogveen. **Knd.:** ja. **Kaars aansteken:** Lukas Aasman. **O.v.d.:** Tilly den Boer. **Organist:** Harmke Elders. **Oppas:** Astrid Euving en Rosalie Jutstra. **Collecten:** 1. Missionair werk en kerkgroei. 2. Cie. bijzondere diensten. 3. Onderhoud. **Bloemengroet:** fam. H. Adema. **Kerkvervoer:** fam. André Wolting, tel. 291907. Na de dienst is er koffiedrinken.

KLAZIENAVEEN

Contactpersoon: mw. G. Velzing-Hessels, Noorderkerkring 6 b, 7891 CX Klazienaveen, tel. 0591-312007
Kerkdienst 2 dec.: 10.00 dhr. F. Sprenger. **O.v.d.:** mw. G. Velzing-Hessels. **Organist:** mw. G. Fictorie-Smeman. **Collecten:** 1. ZWO. 2. Kerk. Bij de uitgang: onderhoud gebouwen. **Welkom:** fam. W. Dorst. **Knd.:** Janneke.

KLAZIENAVEEN-noord

Kerkdienst 2 dec.: 10.00 mw. M. de Bruin-Roffel, Emmen. **Organist:** Gerard Ziengs. **O.v.d.:** Hendrik. **Welkom:** Riet. **Beamer:** Lucie.

NIEUW-AMSTERDAM/VEENOORD

Contactpersoon: Noorderkerk, mw. G. Visser-Rigtering, Aletta Jacobsstr. 70, 7844PB Veenoord, tel 0591-553482
Kerkdienst 2 dec.: 10.00 da. E. van der Meulen. **O.v.d.:** mw. L. Masselink. **Organist:** dhr. K. Salomons. **Koster:** dhr. A. Engberts. **Collecten:** 1. Diaconie. 2. Kerk. Bij de uitgang: gebouwen. **Oppas:** Corenna Mennik en Linda Pals. **Knd.:** o.l.v. Demi Vos. **Kaars aansteken:** Myrthe Pals. **Bediening beamer:** dhr. P. Vermaas. **Ontvangst:** fam. H. Wanders. **Bloemendienst:** fam. Kreukniet. **Autodienst:** E. de Groot. **Een nieuwe dominee.** Vanaf 12 nov. is ds. Elly van der Meulen, als interim predikant, voor de duur van 2 jaar verbonden aan

NIEUWS VOOR HET GZ?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
 Gratis plaatsing!

de Noorderkerk. Zij zal samen met de Noorderkerk gemeente opzoek gaan naar nieuwe wegen om kerk te zijn in de 21ste eeuw. Daarnaast zal zij ook het 'gewone' gemeentewerk op zich nemen. Haar 1 kerkdienst, in dit verband, is op 2 dec. met bijzonder aandacht voor deze verbintenis aan de Noorderkerk gemeente. Het kinderkoor 'Kinderen van het Licht' uit Erica verleent haar medewerking. Na de dienst is er gelegenheid om haar en elkaar te ontmoeten onder genot van een kopje koffie/thee. Hartelijk welkom!

NIEUW-AMSTERDAM/VEENOORD

Contactpersoon: Zuiderkerk, dhr. A. Meijering, Middenweg 78, 7844 KX Veenoord, tel. 0591-551346
Kerkdienst 2 dec.: 10.00 ds. B. Verduijn. **Organist:** mw. W. Misker. **Collecten:** 1. Diaconie 2. Eigen gemeente. Uitgangscollecte: Onderhoud gebouwen. **Autodienst:** mw. Wolters: A. de Vries; mw. M. Meijer en mw. J. Jacobs: fam. L. Brink; mw. G. Horstman: dhr. G. Hulsink. Lector: Janny Meijerink. **O.v.d.:** Fre Kuper. **Oppas:** Jolanda Wesseling. **Bloemen:** fam. Vegter. **Koster:** B. Misker. **Koffie:** Mini Meijer en Jantje Ellen. **Ontvangst en Nieuwsbrief:** Jenne en Hilly Lanjouw. **Advent.** Op 2 dec. begint de tijd van Advent: de tijd waarin we ons voorbereiden op de komst van de Heer in ons midden. **Thema:** 'Geloof met me mee!'

SCHOONOORD

Contactpersoon: mw. J. Schippers-Elzing, Het Slag 9, 7848 CR Schoonoord, tel. 0591-381458
Kerkdienst 2 dec.: De Wijngaard 9.30 ds. Jumelet, Erica. M.m.v. het chr. gem. koor Sola Gratia. **Collecten:** 1. Missionair Werk en Kerkgroei PKN. 2. Kerk. **Knd.:** alle groepen. **Autodienst:** B. Schans en P. Hogeveen. **Oppas:** Janny de Haan en Gea Habers. **Bloemengroet:** fam. A. Hajes.

ZWARTEMEER

Contactpersoon: dhr. B. Broers, Oude Zwarteweg 17, 7891 XH Klazienaveen
Kerkdienst 2 dec.: 9.30 dhr. B. Broers. **O.v.d.:** dhr. H. Kramer. **Collectant:** mw. W. Batterink-Pot. **Organist:** dhr. M. Hof. **Koster:** fam. J. Batterink. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Missionair werk. Deurcoll. onderhoud kerkgebouw. **Autodienst:** dhr. H. Egbers.

Overijssel

DAARLE

Contactpersoon: mw. W. Reefhuis, scriba, Watertorenweg 15, 7688 PX Daarle
Kerkdiensten 2 dec.: 9.30 ds. M. Zoetewij, Lemele. **15.00** da. H. Paas, Nijverdal. **Organisten:** dhr. L. v/d Schootbrugge en dhr. R. Roelofs. **Knd.:** Dianne Seigers (1, 2) en Anja Valk (3, 4). **Tnd.:** 15.00 Erna Immink (7, 8). **Oppas:** Margreet Grootenhuys, Marieke Immink en Lotte Stokvis. **Collecten:** kerk en onderhoud. **Bloemen bezorgen:** Anja Valk-Bannink. **Jarig.** 9 dec.: zr. Geertje

KERSTCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
 Gratis plaatsing!

Laarman-Dubbink, Nieuwstadweg 5: 1929, 89 jaar.
 12 dec.: zr. Jantje Roepers, 'n Tip 21: 1937, 81 jaar.
 13 dec.: br. Gerrit Jan van Lenthe, Esweg 31b: 1932, 86 jaar.
 20 dec.: zr. Janny Rotmensen-Valk, E.J. Boschweg 23: 1943, 75 jaar.
 21 dec.: zr. Alie Poorterman, Hellendoornseweg 23a: 1943, 75 jaar.
 26 dec.: zr. Dine Dubbink-Valk, Dalvoordeweg 24: 1930, 88 jaar.
 31 dec.: zr. Dika Koppelman-Braakman, Bekkenhaarszijweg 4: 1925, 93 jaar.
Jubileum. 7 dec.: br. en zr. Rommert en Roelie de Graaf, Watertorenweg 7: 45 jaar.
 8 dec.: br. en zr. Gerritjan en Jenny Maneschijn, Broekweg 21a: 40 jaar.
 Moge God, die ons hoop geeft, u in het geloof geheel en al vervullen met vreugde en vrede, zodat uw hoop overvloedig zal zijn door de kracht van de heilige Geest. Rom. 15:13

DEDEMSVAART

Contactpersoon: dhr. W. Jongbloed, Mendelssohnstr. 8, 7701 TS Dedemsvaart, tel. 0523-613642
Kerkdiensten 2 dec.: De Antenne 9.30 ds. J. de Haan, Ommen. **O.v.d.:** Gerda Hofman. **Organist:** Nico Aalberts. **Lector:** Wim Jongbloed. **Gastpersonen:** fam. Bakker. **Koster:** Bert en Ina ten Brinke. **De Fontein 19.00** ds. G. Trouwborst, Nieuwleusen. **O.v.d.:** Henny Logtenberg. **Organist:** Freddie Bruins. **Koster:** Henk Zomer. In beide diensten vieren we de dienst van Schrift en Tafel, 's morgens lopend, 's avonds zittend. **Collecten:** diaconie. Bij de uitgang: PKW. Kindercollecte: beroepsonderwijs voor straatmeisjes in Accra (Ghana). **Oppas:** Veerle Hofman en Linda Schollaardt. **Knd.:** groep 1 t/m 8.

Van Dedem Marke 1 dec.: dhr. Jannes Smid. **Organist:** Arjan Hagels. **Zieken.** Verpleeghuis De Regenboog, De Oost 55, 8255 AB Dronten: mw. Smits van der Wal, Rozenheim 49. Röpcke Zweers Ziekenhuis, Jan Weitkampaan 4a, 7772 SE Hardenberg: mw. G. Michel Heersping, Primulastr. 6, Unit 4, k. 6, dhr. F. Batterink, Stegerensallee 53a. Universitair Medisch Centrum Groningen, Postbus 30001, 9700 RB Groningen: mw. J. Kuiper, Wilhelminastr. 9. Röpcke Zweers Ziekenhuis, Jan Weitkampaan 4a, 7772 SE Hardenberg: mw. W. Kamerling, Asterstr. 6; mw. Ballast-Rog, Schuttevaer 83.

DEN HAM

Contactpersoon: dhr. G. Prenger, De Mute 61, 7683XT Den Ham, tel. 0546-671747, gprenger@caiway.nl

Kerkdiensten 2 dec.:

Vervolg van pagina 3

10.00 ds. R. van Hornsveld. Gezinsdienst. **O.v.d.:** groep A. **Knd.:** geen. **Oppas:** zaal 6: Gerja Hemmink, Geralda Bouwhuis en Romee Kuiper. **GK 19.00** ds. T. Nieuwenhuis. Gez. dienst. **Collecten:** 1. Vluchtelingenwerk. 2. AKA/ Erediensten. Deurcollecte: Kerk. **Dankbetuiging.** Hartelijk bedankt voor de warme belangstelling na het overlijden van mijn lieve man, onze vader en opa Marten Stapelberg. Het heeft ons goed gedaan. Riek Stapelberg, Kinderen en Kleinkinderen. Graag wil ik, ook namens Ruth, iedereen hartelijk bedanken voor de vele kaarten, telefoontjes, attenties en bezoeken tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis en bij mijn thuiskomst. Groeten, Lefert Sluier. **Kerstviering Passage.** De Passage nodigt u uit voor de Kerstviering op 19 dec. in de Geref. kerk. Aanvang: 19.30 uur. Iedereen hartelijk welkom.

LUTTEN/SLAGHAREN

Kerkdienst 2 dec.: Kruiskerk Lutten 9.30 ds. C. 't Lam. Hoogeveen. **O.v.d.:** dhr. H. Euving. **Organist:** dhr. H.

Bruins. **Flame:** mw. A. Niezing en mw. A. Kastelein. **Oppas:** dhr. A. Potgieter en dhr. L. Kampjes. **Welkomscmité:** mw. A. Somsen en dhr. J. v/d Kamp. **Beamer:** dhr. E. Nijboer. Kruiskerk 19.00 n.b. **O.v.d.:** dhr. H. Euving. **Organist:** dhr. J. Lamberink.

Jarig. Dhr. N. Ballast, Anerweg-Zuid 61, 7775 AR Lutten. 30-11-1932.

Mw. G. Voorstok-Scholten, Anerweg-Zuid 17, 7775 AN Lutten. 01-12-1944.

Zieken. Mw. Stoeten-Kelder, Zwarte Dijk 7, 7775 PA Lutten, is opgenomen in het streekziekenhuis, Jan Weitkamplaan 4a, 7772 SE Hardenberg, k. 32.

Henk Bril, Lijsterbesstr. 13, is weer thuis uit het ziekenhuis. Voor bezoek graag overleggen met Ria Kerkdijk, 0523 682755.

De bloemen gaan met een groet van ons allen vanuit de Lantaarn gaan naar mw. Ballast-Diever Goudenregenstr. 18, Lutten.

Vanuit de Kapel naar dhr. L.J.

Tuin, Kalendarij 16, Nieuwe Wever.

Vanuit de Kruiskerk naar naar Diny Kelder-Weiden Anerweg Noord 126 te Lutten.

Uitleg Liturgisch bloemstuk.

In de spiegel zien we de glans van de herinnering. De kapotte stukken geven het verdriet weer vanwege de gebrokenheid van ons bestaan en het moeten missen van onze dierbaren.

In de spiegel zien we het licht dat niet dooft. De verschillende bloemen geven het unieke van elk menskind weer.

Uitnodiging. 2 dec. is het 1e Advent. Een mooie dag om te starten met oude kerstliedjes in de avonddienst Goud voor Oud (en jong). Ds. Chr. Post zal samen met Jan Lamberink deze avond voorbereiden. Vooraf zal er tijdens een broodmaaltijd een ontmoetingsmoment zijn.

Aanvang broodmaaltijd: 17.30 uur in Pro Rege (vrije gift).

Aanvang dienst 'Goud voor Oud': 19:00 uur. Wilt u meedoen met de maaltijd? Geef u dan vóór 26 nov. op. Neem vrienden en bekenden mee! Opgave bij: wijkouderling, wijkmedewerker of cie.-lid Gerda van Dijk, of via het formulier achter in de kerk. Als u vervoer nodig heeft ook uw adres opgeven.

JEUGDDIENST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

komen en gaan

PROTESTANTSE KERK

Beroepen

te Ede (Open Hof), ds. A. Gilles te Bennekom, die dit beroep heeft aangenomen

te Hoevelaken, Stoutenburg en Achterveld (herv.), ds. J.H. Lammers te Ridderkerk

te Ter Aar (herv., beroepen door de synode als interim-predikant voor 6 maanden), prop. C. Hendriks te Ede **te Yerseke** (herv.), ds. W.J. van de Griend te Ouddorp en Stellendam (geref.)

te Ten Boer (geref.), prop. I. de Rouwe te Ten Boer, die dit beroep heeft aangenomen

Aangenomen

naar Stolwijk (herv. wijk 2), ds. D.J.W. Kok te Oldebroek (herv.)

naar Haaften (herv.), prop. A. Langeweg te Hoevelaken, die bedankte voor Hedel (herv.) en voor Dussen-Hank (herv.)

Bedankt

voor Herwijnen (herv.), ds. B.A. Belder te Brakel

HERSTELD HERV. KERK

Beroepen

te Haaften-Waardenburg, ds. A. de Groot te Genemuiden

Bedankt

voor Boven-Hardinxveld, ds. P. den Ouden te Katwijk aan Zee

voor Oldebroek (Vrije Oud Geref. Gemeente), kand. H. Roelofsen te Staphorst

voor Stellendam, ds. F. van Binsbergen te Schoonrewoerd

CHR. Geref. KERKEN

Beroepbaar

kandidaat H.C. Bezemer te Urk, tel. 06-22539229, e-mail henricbezemer@hotmail.com

GEREF. GEMEENTEN

Beroepen

te Moerkapelle, ds. P.G.

Heijkamp te Emmeloord

te Sint Annaland, ds. C. van Ruitenburg te Krimpen aan den IJssel

te Waardenburg, ds. C. van Krimpen te Yerseke

te Middelburg-Zuid, ds. G.J.N. Moens te Lisse

te Nieuw-Beijerland, ds. A. Schot te Nunspeet

te Oudemirdum, ds. F. Mulder te Rhenen

te Leiderdorp, ds. B. Labee te Veenendaal

GEREF. GEM. IN

NEDERLAND

Beroepen

te Otterville (Ontario, Canada), ds. M. Krijgsman te Arnemuiden

OUD GER. GEMEENTEN IN

NED.

Bedankt

voor Grafhorst, ds. A.F.R. van de Veen te Utrecht

MARIËNBERG

Contactpersoon: mw. Jeannet Visser-Hesselink, Ds. P. H. Wolfertstraat 35, 7692 AH Mariënberg, tel. 0523-235724, e-mail j.visser.hesselink@gmail.com

Kerkdienst 2 dec.: 9.30 ds. B. v/d Weg, Nijverdalen. Beerserveld 19.00 ds. E. Prins, Daarle.

Gez. dienst. **O.v.d.:** dhr. J. v/d Velde. **Diakenen:** B. Mellema en D. Otten. **Collecten:** Stg. Mensenkinderen, kerk en gebouwen. **Gastheer:** H. ter Bekke.

Kerstmiddag. Gezellige Kerstmiddag voor al onze 65-plussers op 13 dec. We beginnen om 15.00 uur met thee/koffie in de Wingerd. Het programma bestaat uit schriftlezing, zang, declamatie en een kerstverhaal. Ds. L. van Rikxoort verzorgt de meditatie. Aan het eind van de middag houden we een broodmaaltijd. Er is een collecte voor de onkosten. Indien nodig, kan er vervoer geregeld worden. U kunt één van de volgende dames bellen: Henriëtte Hans: 251662, Petra Kelder: 250616. Iedereen van harte welkom! Graag tot ziens namens de wijkheer en de wijkdames.

Jarig. Op 4 dec. hoopt dhr. G. Bartels, Grote Esweg 24, 7795 DG Duffelen, 80 jaar te worden. Op 14 dec. hoopt dhr. W. Menzo, Ds. P.H. Wolfertstr. 9, 7692 AH Mariënberg, 74 jaar te worden.

Op 14 dec. hoopt dhr. L. Ramaker, Ds. P.H. Wolfertstr. 27, 7692 AH Mariënberg, 73 jaar te worden.

Op 18 dec. hoopt dhr. H. ter Bekke, Oordtstr. 12, 7685 PB Beerserveld, 73 jaar te worden.

Op 21 dec. hoopt mw. H. Noeverman-Kleinjan, Kloosterdijk 11A, 7692 PH Mariënberg, 85 jaar te worden.

Op 22 dec. hoopt mevr. van der Veen-Jurjens, Grote Esweg 1, 7795 DD Duffelen, 89 jaar te worden.

We wensen de jarigen een fijne en gezegende dag.

Meeleven. Br. H. Middag,

BIJZONDERE THEMA-AVOND?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Kloosterdijk 88, verblijft (voorlopig) in het Clara Feyoena Heem te Hardenberg.

Zr. J. Waterink-Naberman, Kanaalweg-Oost 5, heeft 2 weken een behandeling ondergaan en is weer thuis. We hopen van harte dat ze er baat bij heeft.

Br. A. Olsman, Oudeweg 20, is geopereerd in Zwolle en is inmiddels weer thuis en zelfs weer aan het werk!

Zr. E. van Belzen-Bouma, Oudeweg 14, kreeg goed nieuws, maar er is tegelijk ook zorg. We wensen u allen heel veel sterkte toe en we mogen zeker weten dat de Here u allen nabij zij!

Tekst. Een hoopvol adventsgedicht: 'De dagen korten en de stralen van het late najaarslicht, laten alles in de nevel dalen, langzaam gaan de dagen dicht. - Valt de mensheid nu in 't duister van het donker zwarte kleed. Zo verlaten door haar luister, is dit de wereld die niet weet? - Maar hoor: Er staat geschreven dat ons veel blijdschap wacht, want zie, een kind in 't mensenleven, gekomen in de bange werelddacht. - Een ster die in de nacht ging stralen als teken van Gods grote trouw, vertelt ons nog steeds de verhalen: God houdt van mij en jou. - De jaren snellen nog steeds voort. Het duister doet geen deuren dicht, want eens is 't engelenlied gehoord: Gods Zoon maakt alles voor ons licht. (Diny Beijersbergen-Groot).

ST. JANSKLOOSTER

Contactpersoon: Tiny van der Linde-Altena, Leeuwte 55, 8326 AB St. Jansklooster, tel. 0527-241427

Kerkdienst 2 dec.: 10.00 ds.

T. Veenstra, Kampen. **Oppas:** Geke van Benthem en Angelië Boes. **Knd.:** groep 1 en 2: Marieke, Merel, Ina en Nienke.

Organist: Jan Pieter van Eerde. **14.30** ds. M. Sytsma-van Oeveren, Kampen. **Organist:** Corry van den Berg. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Diaconie.

Zieken. Zr. E. van Dalen-Huisman is verhuisd van De Schakel in Emmeloord naar Nieuw Clarenberg in Vollenhove. Ze was daar om te revalideren na een heupoperatie. Gelukkig gaat wat dat betreft het herstel

Lees verder op pagina 7

Advertenties

De Bijbel is geen boekje voor het bloeden.

Of het meest eigenzinnige, christelijke blad van Nederland bij u past? Gewoon proberen. Zonder kosten. Zonder verplichting.

1/2 jaar GRATIS proberen!

Reveil

kritisch en betrokken maandbladreveil.nl

Prat eers vrijblijvend met de makers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

DE SITE VAN UW KERK GESCHIKT VOOR SMARTPHONE?

Bel of mail met Ygerne ten Brinke: 0546-577475 of ygerne@topic-cc.nl

column

Gul

DOOR DS. FOEKJE DIJK,
DALFSEN

De decembermaand is en blijft een bijzondere maand met vele kleuren en gezichten. Over kleuren en gezichten gesproken: natuurlijk is er de laatste jaren de niet aflatende, heftige discussie gaande over het uiterlijk van de hulp van Sinterklaas. De kleur van haar of zijn gezicht. Nu wilde ik dat verhaal hier maar even laten rusten. De decembermaand biedt zoveel andere dingen. Hij kleurt de dagen van vele kinderen die vol spanning zitten te wachten op het regelmatige hoefgekleter van het paard van de Goedheiligman op het dak. Hoewel de meeste onderkomens geen klassieke daken meer hebben, blijft het een sterk beeld. Voor een kind bestaat dat wonder, dat een paard op het dak kan lopen. Heerlijk toch! Daarbij voegt zich bij hen het onweerstaanbare verlangen: wat zullen ze de volgende ochtend aantreffen in hun schoen of laars?

Binnen de geloofsgemeenschappen kleurt het gezicht van december regelmatig groen. De adventstijd, een van oudsher stille en ingetogen tijd waarin vol verwachting uitgekeken wordt naar de dingen die komen gaan, wordt veelal geïllustreerd met dennengroen. Het symbool van leven dat niet verdort. Maar ook de naderende feestelijkheden van kerst komen lang niet altijd onder cadeautjes uit: in de buurt van de kerstboom liggen vaak fleurige pakketjes te wachten op de grote dag dat ze uitgepakt mogen worden.

De decembermaand kent zo twee familiefeesten bij uitstek. Wat kan dat ongewild en onbedoeld een kleur van verkilling oproepen bij hen die hier door wat voor omstandigheden dan ook niet aan mee kunnen doen.

Al deze gedachten werden opgeroepen door een zin die ik ergens las: 'Sommige lieden zijn gul en vriendelijk voor mensen buiten hun kringetje, terwijl ze de behoeften van de mensen binnen hun kring verwaarlozen.' Het is een misrekening om te verwachten dat familie en vrienden niet op jouw aandacht zitten te wachten!

De stille, van oudsher ingetogen tijd van advent nodigt uit om ook werkelijk stil te zijn en stil te staan in het lawaai dat de decembermaand met zich meebrengt. Gul zijn met stilte zou een zo andere kleur kunnen geven aan het schelle licht en de uitgesleten klanken die in de drukke winkelstraten op de mens afkomen! Gul zijn met stilte aan de binnenkant van het bestaan geeft wellicht weer ruimte om werkelijk oog te krijgen voor de (nabije) ander, die evenals jij verlangt naar warmte en nabijheid. Dat is pas een cadeautje!

Gebedsgenezing (1)

Opstaan uit je rolstoel, maar hoe?

Het gebed is hem dierbaar, zegt Arjen van der Spek, predikant in Zwartsluis. Toch maken verhalen over gebedsgenezing hem onrustig. Hier volgen zijn overwegingen. En vragen.

DOOR
DS. A.A. VAN DER SPEK,
ZWARTSLUIS

Het gebed is me dierbaar. Zeker nadat ik bij de Amerikaanse auteur Eugene Peterson het Psalmengebed had ontdekt en dat in de Lectio divina - een manier om biddend de bijbel te lezen - verder had leren kennen. Gebed werd voor mij veelkleuriger. Het gaat om vorming van mijn ziel, leren omgaan met teleurstellingen, zicht krijgen op oude littekens. Maar ook blijdschap, dankbaarheid en jubel als basisgereedschap leren hanteren. In de rijkdom van de psalmen wordt dat allemaal benoemd. In de psalmen komt de hele wereld langs.

Naar binnen en buiten

Dus bidden is niet slechts een innerlijke spirituele weg, maar een weg door de wereld. De wereld van het kwaad komt langs, waar ik me mee te verhouden heb. De wereld van de afgoden en verleidingen. En in die wereld word ik uitgedaagd staande te blijven. Betekenis te geven. Me niet terug te houden. De pelgrimsweg die naar binnen gaat, gaat ook en juist naar buiten. Zingend over de Wachter, zingend over mijn kleinheid in deze grote wereld, maar ook zingend over samen met anderen onderweg zijn die op mijn pad komen. Ook daar mag ik betekenis aan geven.

Zonder ophouden

En wat ik ook geleerd heb is dat het bidden niet beperkt blijft

tot het moment van de gesloten ogen of met de blik op een Bijbeltekst. Van Peterson leerde ik dat de tekst: 'bid zonder ophouden', ook kan betekenen dat het eigenlijke gebed pas begint als ik mijn ogen na het gebed weer heb open gedaan.

Dienst der genezing

Maar als bidden me zo dierbaar is, waarom word ik dan zo onrustig als ik hoor van de dienst der genezing? Ik ben naar themadagen geweest om er meer over te weten te komen, want wie weet begreep ik het niet zo goed. Sprekers vertelden daar dat er inderdaad wonderen konden gebeuren tijdens dat soort diensten.

We zouden er meer aandacht aan moeten geven want "de Heer wil graag genezing geven", aldus een adagium dat ik ooit hoorde. En dat ik als predikant daar aarzelend in stond, was dan een soort van belemmering voor de werking van de Geest van God. En de laatste tijd komt het Evangelisch Werkverband in de eigen bladen steeds weer met nog maar één onderwerp en dat is dat er MEER van de Geest mogelijk is. Luisteren naar de Geest, doorwerking van de Geest. Steeds wordt er op dezelfde trommel getamboerd. En ook dan krijg ik de indruk dat een predikant die daar huiverig in staat, dan dus ook meteen de Geest aan het blokkeren is. En dat terwijl het gebed me zeer dierbaar is.

Claims

Waar komt mijn huiver vandaan? Dat heeft te maken met al die claims van genezing op gebed. De genezingen hebben vaak te maken met bevrijding van dystrofische klachten, of van Somatisch Onverklaarbare Lichamelijke Klachten. Ik heb nooit gehoord van mensen die in een gevorderd stadium van Parkinson worden genezen of van demen-

tie of ALS. Heeft God dan een voorkeur voor dystrofie? Maar voor Hem zal het toch geen probleem zijn om ook andere ziekten te genezen? Waarom staan juist deze mensen op uit een rolstoel en andere niet? Daarom kijk ik met een toenemende aarzeling naar het hele veld van gebedsgenezing. Dat heeft mede te maken met het feit dat mijn vrouw in een revalidatiekliniek werkt waar bijna de helft van het patiëntenbestand omschreven kan worden als mensen met SOLK. Achter die groep patiënten gaat bijna altijd een verhaal schuil dat loopt van verwaarlozing, misbruik, achterstelling tot overbelasting, uitputting en burn-out.

Niet veroordeeld

Ik doe een gewaagde uitspraak. Ik denk stellig dat er in die klinieken sprake is van genezing en waarom zou ik het geen gebedsgenezing noemen? Want ook daar stappen mensen soms uit hun rolstoel nadat er intense aandacht was voor hun ziel, voor hun verhaal, er was aandacht, zorg en een grote mate van deskundigheid om er achter te komen wat de feitelijke oorzaak was van hun klachten. Mensen worden gestimuleerd om met deskundige begeleiding erg hard te gaan werken aan hun herstel.

We weten inmiddels dat geestelijke belasting zich bijna altijd vertaalt in lichamelijke klachten. Mensen met een burn-out weten dat als geen ander, van de ene op de andere dag kunnen zij soms geen stap meer verzetten. Patiënten schrikken er zelf nog wel eens van als de oorzaak van hun lichamelijke pijn inderdaad tussen hun oren blijkt te zitten. Deskundigheid is vereist om er achter te komen welke

behandeling nodig is, een team van specialisten staat dan klaar, want jawel er is soms medicatie nodig, er is ergo- en fysiotherapie nodig en er is maatschappelijk werk en psychologische hulp nodig.

Wat er dan gebeurt is dat patiënten gaan ontdekken: er is professionele aandacht voor mij als mens. Ik word niet veroordeeld 'omdat het tussen mijn oren

zit', ik word niet gezien als een aansteller, ik word niet beschuldigd, omdat ik te hard gewerkt heb. En die aandacht en hulp om inzicht te krijgen in het ontstaan van de klachten is helend.

Tijdelijke bevrijding

Maar wacht even, hoe zit het dan met mensen die bij een genezingsdienst uit een rolstoel opstaan en een paar weken later weer een terugval hebben? Dat is uit te leggen als een tijdelijke bevrijding, want er is een overweldigende liefdevolle aandacht op het moment van genezing en dat doet energieblokkades als sneeuw voor de zon verdwijnen. Maar omdat er geen follow-up is van behandeling en begeleiding, komen de oude blokkades even

zo snel weer teruggemarcheerd. Een gebedsgenezer heeft pas nog gezegd over de terugvallers dat ze niet "in hun genezing zijn gaan staan en dat ze daarom terugvallen". Feitelijk klopt dat misschien, maar de patiënt zal dan terecht opmerken: "maar hoe moet ik dat dan doen?" Want er is geen inzicht ontstaan in de diepere oorzaken van de klachten.

Draken de baas

Terug naar mijn stelling dat ook in klinieken mensen genezen door gebed. Het gebed begint

DAT IK ALS PREDIKANT DAAR
AARZELEND IN STOND, WAS EEN SOORT
VAN BELEMNERING VOOR DE WERKING
VAN DE GEEST VAN GOD

OMDAT ER GEEN FOLLOW-UP IS
VAN BEHANDELING EN BEGELEIDING
KOMEN OUDE BLOKKADES EVEN ZO
SNEL WEER TERUGGEMARCHEERD.

RTV-tips

Zaterdag 1 december

NTR | NPO2 | 21.20

Andere Tijden

Onzichtbaar ligt onder de Nieuwe Maas sinds 1942 de trots van Rotterdam: de Maastunnel. De oudste tunnel van Nederland en één van de grootste bouwwerken uit die tijd.

Zondag 2 december

NCRV | NPO2 | 08.25

De Verwondering

Voor Ardin Mourik-Geluk (36), de nieuwe directeur van de PO-raad ligt het 'aanrakingspunt met God' op de plek waar je alleen bent met je verdriet.

Zondag 2 december

EO | NPO2 | 24.15

Geloof en Wetenschap

Wat hebben geloof en wetenschap met elkaar te maken? Andries Knevel bezoekt Cees Dekker, hoogleraar moleculaire biofysica aan de Technische Universiteit Delft. Hij ontving o.a. de Spinozaprijs.

Maandag 3 december

KRO-NCRV | NPO | 22.10

Hello Goodbye

In deze aflevering vertelt een jonge vrouw dat de liefde van haar leven niet meer wilde trouwen. Joris praat met een vader over zijn depressie na de geboorte van zijn zoon.

Dinsdag 4 december

KRO-NCRV | NPO2 | 16.45

Met hart en ziel

Marieke Meiring werkt voor het Luchthavenpastoraat op Schiphol. Presentator Joanne Bijleveld ontmoet haar op haar werkplek en krijgt een rondleiding door het Stiltecentrum.

Woensdag 5 december

KRO-NCRV | NPO3 | 21.50

Opvoeding

In deze uitzending gaan presentatoren Sofie van den Enk en Ersin Kiris op onderzoek naar het huidige feminisme in Nederland. Hoe is het daarmee gesteld?

Donderdag 6 december

BNNVARA | NPO1 | 22.20

Floortje en Ambassadeurs

Floortje gaat op bezoek bij Wouter Jurgens, ambassadeur voor Nederland in Myanmar. Het is Jurgens' eerste post als ambassadeur. Floortje bespreekt met het gezin Jurgens hoe het is om een vader te hebben die ambassadeur is.

Vrijdag 7 december

KRO-NCRV | NPO2 | 18.45

Binnenste Buiten

Binnenste Buiten bezoekt een bijzondere wijngaard. De eigenaren hiervan zijn 16 zusters van de Norbertinessenpriorij Sint-Catharinadal in Oosterhout.

Laat je de kachel niet aanmaken....

Als vadertje staat op gaat treden als zedenmeester, is er wel het één en ander mis. Waarschijnlijk kan het onderhorige volkje kennelijk niet goed op zichzelf passen en moet het gezag de nodige maatregelen treffen. Bijna elke week is er in dit opzicht wel nieuws te melden.

DOOR DS.T.J.OLDENHUIS, COEVORDEN

Rokers horen tegenwoordig bij het uitschot. Iemand die rookt, is niet helemaal in orde in zijn bovenkamer, hij bekort zijn leven met ettelijke jaren, krijgt in vele gevallen te maken met een hele waslijst gezondheidsproblemen. Je moet al van de ratten gebeten zijn als je nog rooksignalen afgeeft. Een pakje sigaretten of pijptabak moet met goud betaald worden. En dan te bedenken dat ik ook heel af en toe een pijpje opsteek achter in het schuurtje, want mijn vrouw wil die stinkerij niet in huis hebben. Dat is dus goed mis!

En neem dan de iets dikkere mensen. Oei, die zijn ook aan de beurt, daar komt ook allerhande ellende van, ook weer een hele waslijst aan kwalen en gebreken. En aangezien ik een snoeperd ben, zit ik heel gauw weer in de zogenaamde gevarenzone op de weegschaal. Met een moeilijke formule kun je je vetbalans uitrekenen. Ik heb het laatst eens gedaan, maar halverwege de som ben ik maar gestopt, het leek er niet op. Ik moet alweer excuses

aanbieden, want ik neem een rumbon. Ja kijk dat is nu dubbele ellende, een dikmaker en ook nog alcohol erbij, het moet niet gekker.

Want alcohol is ook helemaal uit de boze. Tegenwoordig drink ik een rood wijntje. Een paar jaar geleden was het goed voor je hart, zo zei de wetenschap. Maar die uitkomst is allang weer in de prullenbak. Nu is het toch niet zo goed en zitten er ook weer gevaarlijke voetangels en klemmen rondom het glaasje met fonkelend nat.

Ik hou ook van een lekker stukje vlees, nee niet van die kleffe knakworsten uit een potje of van die frikandellen met onbestemde inhoud, nee gewoon een lekker stukje vlees. Maar o lieve help, ook helemaal mis. Rood vlees is levensgevaarlijk, het is kankerverwekkend en voor hart en bloedvaten is het om te huilen. Vroeger was het goed voor het ijzergehalte geloof ik, maar tegenwoordig ligt het dichtbij vergif. Bovendien als je geen vlees eet, spaar je op een geweldige wijze het milieu.

Stom dat je nog vlees eet, hoe krijg je het bedacht. Ik moet vegetariër worden, denk ik. Of nog beter veganist, want dan hoeven die lieve kakelende kippen hun kont niet kapot te persen voor een eitje voor deze meneer.

Och en zonder kaas kan ik ook nog wel. Het pijpje gooi ik zo meteen in de prullenbak en de laatste wijnfles zet ik voor decoratie in de vensterbank. Ik leef gezond, hierdepiep hoera. En straks krijg ik nog korting bij het ziekenfonds en wellicht een onderscheiding vanwege mijn gezonde levensstijl.

Oh ja, af en toe neem ik wat drugs, want dat is helemaal niet erg, daar krijg je alleen maar helder zicht van. Moet wel zo wezen, want vanuit Den Haag heb ik er nog niets over gehoord. Het gaat echt goed met mij, maar ik kan u wel vertellen dat ik me de kachel niet laat aanmaken. Zijn ze nu helemaal gek geworden? Ik stop mijn pijpje nog eens, slacht het gemeste kalf en hef het glas.

Vervolg van pagina 5

met openstaan voor de bron van het leven, God. Het eigenlijke gebed begint als je de deur uitstapt en je gaat bidden zonder ophouden en in de praktijk brengt wat Jezus heeft voorgeleefd, namelijk neerknielen en soms zwijgen, soms een vraag stellen, maar altijd aandacht hebben voor deze unieke mens. Mensen hebben soms draken in hun hoofd die ooit dat hoofd zijn binnengerommeld, binnengedrongen. Soms zijn ze snel weer verdwenen, soms duurt het een tijd. En met professionele liefdevolle aandacht kunnen mensen leren deze de baas te worden. Wat is er anders dan bij gebedsgenezing?

Antenne voor God

Vooruit, ik haal Abraham Kuiper aan, die stellige gereformeerde voorman die toch maar een visionaire blik had dat er bij ieder mens sprake is van algemene genade, de gemene gratie (zijn term). In mijn woorden: elk mens heeft nog een antenne voor God. Soms roestig, verbogen door zonde en andere shit. Maar wel een antenne. En door die antenne komt het signaal binnen

OVERAL WAAR AANDACHT IS VOOR DE KWETSBARE MENS, WAAR MENSEN OP WAARDE WORDEN GESCHAT, MET PROFESSIONELE AANDACHT WORDEN BEJEGEND, ZONDER VEROOORDELING, DAAR GAAN MENSEN VAAK WEER RECHTOP LOPEN. DAAR STAPPEN ZE SOMS LETTERLIJK UIT HUN ROLSTOEL

van aanrakende liefde, er komt een signaal binnen van de bedoeling van het leven. Hoeveel mensen spreek ik niet die zeggen: "Ik heb wel een dun draadje met hierboven". Natuurlijk kunnen we de antenne intrekken, we kunnen deze bij anderen bijna onherstelbaar beschadigen, dat gebeurt allemaal, maar dat goddelijk signaal is in staat om zelfs door gebogen antennes heen te gaan.

Gebedsgenezing

Wat bedoel ik nu als ik betoog dat in die revalidatieklinieken sprake is van gebedsgenezing? Medewerkers zullen dat zelf nooit zo zeggen, want het wekt een hele foute indruk, alsof daar een hotline naar boven is. Ik bedoel dit. Daar en niet alleen daar, maar overal waar aandacht is voor de kwetsbare mens, waar mensen op waarde worden geschat en met professionele aandacht positief worden bejegend, in contact worden gebracht met hun eigen verhaal, soms geconfronteerd met hun eigen beschadiging zonder veroordeling, daar gaan mensen met grote regelmaat weer rechtop lopen. Daar stappen ze soms letterlijk uit hun rolstoel en daar leren

mensen ook om te gaan met beperkingen die niet bestreden kunnen worden, maar waar ze wel met waardigheid mee om leren gaan. Waarom zouden we dat niet een vorm van algemene genade mogen noemen?

We hebben de spagaat van 'ofwel je gaat naar de dokter, ofwel je gaat een tandje harder bidden' wel eens proberen op te lossen door te zeggen: "Nou ja,

God kan ook werken door doktershanden heen". Dat klonk me toch te veel als een surrogaat. Waarom zouden we het werk dat mensen helpt de draken in hun hoofd en lijf te verbannen, niet gewoon gebedsgenezing mogen noemen? Ik geloof in gebed, ik geloof ook in het wonder. Maar ik geloof niet in claims, in welke vorm dan ook.

Aangepaste kerstviering in Daarle

In Daarle vindt een aangepaste kerstviering plaats, georganiseerd door Regionale Commissie van SIEN, de belangenvereniging voor mensen met een verstandelijke beperking. Hieraan zullen de plaatselijke Chr. Muziekvereniging 'EMOS' en ds. E.J. Prins uit Daarle hun medewerking ver-

lenen. Er zijn weer voldoende muziekinstrumenten aanwezig om zelf muziek te maken. De afgelopen tijd bezoeken steeds meer mensen uit de regio deze speciale diensten, waar weer bekende kerstliederen gezongen zullen worden. Deze dienst is voor iedereen, wie of hoe je ook bent.

Na de dienst is er gelegenheid om na te praten onder het genot van koffie, thee of warme chocolademelk met iets lekkers erbij.

Zo. 16 december 15.00 uur, Hervormde Kerk, Dalvoordeweg 2 in Daarle; info: www.sien.nl, <https://www.facebook.com/>

Vervolg van pagina 4

goed. Zr. van Dalen is echter van veel hulp afhankelijk zodat een opname in Nieuw Clarenberg te Vollenhove de beste optie was. We hopen dat ze zich daar gauw wat thuis kan voelen. We wensen haar en ook haar man veel sterkte in deze moeilijke situatie en bidden hen Gods liefde en trouwe zorg toe voor nu en voor de toekomst. We denken ook aan zr. M. Leeuw-ten Napel. Zij is in de

afgelopen tijd thuis gevallen waardoor ze even voor onderzoek naar het ziekenhuis moest. Gelukkig was er niets gebroken maar het is wel een pijnlijke situatie waarvan zr. Leeuw hopelijk weer mag herstellen. Gezien haar leeftijd zal dit wel met veel tijd gepaard gaan. We leven met haar mee en wensen haar veel sterkte en bij alles Gods onmisbare nabijheid toe. Zo leven we mee met allen die te maken hebben met zorgen

en ziekte of andere moeiten die invloed hebben op het leven van elke dag. We wensen iedereen veel sterkte toe en bidden om trouwe hulp en kracht van onze hemelse Vader. En juist van zijn trouw mogen wij gebruik maken om elkaar in voor en tegenspoed te helpen en te bemoedigen. Hij wijst ons ook daarin de weg en met zijn eeuwigdurende trouwe en liefdevolle zorg om ons heen wil Hij dat we zijn licht verspreiden in een wereld vol moeiten, zorgen en

onzekerheden. **Advent.** We zijn op weg naar Kerst, het feest van het licht van Christus. Laten we dan ook daadwerkelijk zijn licht ontsteken uitdragen en zijn komst wereldkundig maken. We leven in een tijd van drukte en stress waar veel mensen mee te kampen hebben. Het brengt soms onbegrip voor elkaar mee en dat doet geen goed aan relaties. Ruimte en begrip kan bijdragen aan rust en vrede. Moge

deze Adventstijd een tijd zijn die ons dichterbij God brengt waardoor onze onmacht om op een goede manier met onze tijd om te gaan veranderen zal in een verlangen om tijd met God door te brengen. Dan kunnen we onze relatie met Hem ook gebruiken om stress en drukte in de hand te houden en met Hem ons leven te leven in verbondenheid met elkaar. Hartelijke groeten en een goede en gezegende 1^e adventsweek toegewenst.

Daan

Zo kwam Sinterklaas aan in Enschede op 14 november 2015.

Tafels van hoop voor vluchtelingen

Samen met scholen, kerken en families wil Kerk in Actie vluchtelingen laten weten dat ze welkom zijn en hen helpen om zich hier thuis te voelen. Op dinsdag 18 december organiseert Kerk in Actie voor de tweede keer Tafels van Hoop. Veel vluchtelingen voelen zich eenzaam, en dat terwijl persoonlijk contact heel belangrijk is voor een succesvolle integratie. Kerk in Actie roept mensen en kerken op hier ook aan mee te doen en gezamenlijk de langste tafel te vormen. Vorig jaar deden meer dan vijftig plaatsen mee aan de landelijke actie. Dat leverde een tafel op van in totaal 3,5 kilometer. Uit onderzoek blijkt dat 94% van de vluchtelingen graag Nederlandse vrienden wil, maar dat het lastig is vrienden te maken. Deze vriendschappen zijn echter heel belangrijk voor een succesvolle integratie, het leren van Nederlands en het vinden van werk. Kerk in Actie helpt u op weg. Mensen kunnen hun familieleden, vrienden en natuurlijk vluchtelingen (vrijblijvend) aanmelden via www.kerkinactie.nl/tafelsvanhoop. Na het aanmelden ontvangen zij per e-mail tips om de tafel te organiseren.

Sinterklaas, de onverwoestbare

DOOR
DAAN VAN DER WAALS,
GRAMSBERGEN

Sinterklaas, het helaas wat in opspraak geraakte kinderfeest, is voor mij allereerst een mooie herinnering. Ik denk dat het bij de meeste mensen zo gaat.

Als je er mooie herinneringen aan hebt uit je jeugd, ben je gemotiveerd om de traditie voort te zetten en aan je kinderen en kleinkinderen als die er zijn, over te dragen. Als die herinneringen ontbreken, leeft het minder en geloof je het wel. Of zie je eerder de negatieve aspecten. Kerst is dan als gezinsfeest belangrijker.

Herinnering

Voor mij is Sinterklaas een van de mooiste herinneringen aan mijn ouderlijk huis. Het gezin waarin ik opgroeide met zeven kinderen, allen zeer verschillend, kun je vergelijken met een kruiwagen vol kikkers die alle kanten op springen. Geen eenheid. Maar die eenheid ervoer ik wel als wij samen Sinterklaas vierden. Dan praat ik vooral over de tijd waarin ik al het huis uit was en op kamers

woonde in Leiden. Voor een groot deel schrijf ik die mooie herinnering op het conto van het koude jaargetijde, dat de behoefte oproept aan menselijke warmte. Als je dan thuis kwam, was er de knusheid en gezelligheid van een goed verwarmde huiskamer, met bovendien de sfeer van 'vol verwachting klopt ons hart'... Een vleugje nostalgie zat er zeker bij. Het warme nest.

Op rijm

Sinterklaas kwam zelf nooit op bezoek, maar er was wel het beproefde ritueel met z'n allen liedjes zingen, mijn moeder die zogenaamd onopvallend de kamer verliet, dan de bel die ging en even later een handschoen die achteloos pepernoten strooide 'in d' een of andere hoek'. Bij de voordeur vonden we een paar jutezakken met cadeautjes. En dan de gedichten! Mijn familie was en is erg taalvaardig, iedereen eigenlijk wel, en we konden ons dus uitleven. De kunst was elkaar op een luchtige manier op de hak te nemen en vriendelijk in het zonnetje te zetten. Soms ging het meer om het gedicht dan om het bijpassende cadeautje. Enkele flarden zijn bij mij blijven hangen. 'Een schatje van ditje en

een schatje van datje, en Liesbeth Soetekouw is het schatje van Adje.' Een rijmpje waarmee mijn oudste zus een van mijn broers goedmoedig plaagde. Ik bewaarde 'mijn' gedichten vaak wel en ze overleefden zelfs verhuizingen. Het wil mij nog wel eens gebeuren dat ik een boek uit de kast trek en dat er vervolgens papiertjes met gedichten uit lang vervlogen tijden naar beneden komen gefladderd.

Grappig is ook dat mijn vader vanouds gewend was op het heerlijke avondje uitsluitend op rijm te praten. Hij deelde de cadeaus uit en dat gebeurde al improviserend op rijm: 'Nu zonder herrie, dit cadeautje is voor onze Gerrie.' Overigens herinner ik mij uit mijn tijd als verslaggever 'NU ZONDER HERRIE, DIT CADEAUTJE IS VOOR ONZE GERRIE.'

Het stopt

Aan het Sinterklaasfeest is eigen

dat het meestal tenminste op een gegeven moment stopt. Op zijn minst wordt het anders. Per slot van rekening is het een kinderfeest. Kinderen worden groot, verlaten het ouderlijk huis, gaan relaties aan, krijgen op hun beurt vaak kinderen, wonen misschien ver weg, en dan is het niet zo gemakkelijk meer om het feest in de oorspronkelijke setting voort te zetten. Gelukkig weten onze kinderen van geen wijken. Toen wij bijna twee jaar geleden van het midden des lands naar Gramsbergen verhuisden, was dat wel een vraag. Onze vier kinderen en wij wonen behoorlijk ver uit elkaar. Als onze oudste zoon vanuit Dordrecht, waar hij woont, naar ons toe komt, is dat een eindje rijden. Toch willen ze er allemaal graag mee doorgaan. Zaterdag komen ze naar

Gramsbergen, met wellicht een logeerpartij erachteraan. Belletje trekken en pepernoten strooien is er trouwens niet meer bij. En zingen dat de stoomboot eraan komt en dat Sints knecht staat te lachen - om van de makkers met hun wilde geraas maar te zwijgen - doen we ook niet meer.

Plof! voor jeugd- en tienergroepen

Jeugdlerer en tienerwerkers kunnen een nieuw spel van Rock Solid downloaden: Plof! Door dit spel leren tieners zichzelf en elkaar beter kennen. Ze ontdekken waar Gods hart van klopt en ze nodigen op originele wijze anderen uit om PLOF! met hen te spelen. PLOF! is een snel, maar relaxt vragen spel. Plof met jongeren neer op de bank, aan de keukentafel, bij de Mac of in de kerk. Speel het spel, verover kaarten en stel elkaar vragen. Hoe eerlijker de deelnemers antwoorden, hoe leuker het wordt. Plof! helpt de jeugdlerer ontspannen in gesprek te raken. PLOF! is gemaakt en getest met de jongeren die neerploffen in de jongerencentra van Youth for Christ. Het spel bestaat uit een doosje met 52 kaarten en spelregels. Kijk voor meer informatie op: <https://yfcshop.nl/product/plof-het-spel-met-snelle-meppen-en-diepe-vragen/> Rock Solid van Youth for Christ bedenkt programma's voor groepen tieners die niet of nauwelijks kennis en ervaring hebben met het geloof en de kerk. Op een laagdrempelige manier ontdekken de tieners wie Jezus is en wat geloven kan betekenen in hun dagelijks leven.

Wij lezen vandaag

Zondag 2 december
Openbaring 8:1-13

Maandag 3 december
Openbaring 9:1-12

Dinsdag 4 december
Openbaring 9:13-21

Woensdag 5 december
Openbaring 10:1-11

Donderdag 6 december
Openbaring 11:1-14

Vrijdag 7 december
Openbaring 11:15-19

Zaterdag 8 december
Lucas 1:39-56

Even doordenken

Het huiswerk dat je hebt meegekregen aan het begin van je leven, dat ben je zelf.

Tom Mikkers

Colofon

Het Gezamenlijk Zondagsblad voor de Protestantse Kerk in Drenthe, Overijssel en Flevoland is een uitgave van Topic, Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, tel. 0546 577475, info@topic-cc.nl, www.topic-cc.nl Het Gezamenlijk Zondagsblad informeert over ontwikkelingen in kerk, theologie en samenleving en houdt rekening met de verscheidenheid binnen de kerken en de lezerskring.

Redactieadres Gezamenlijk Zondagsblad, Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, info@topic-cc.nl, tel.: 0546 - 577475, fax: 0546 - 577477, jaap@topic-cc.nl

Hoofredacteur dr. J.D.Th. Wassenaar, Dorpsstraat 43, 7447 CM Hellendoorn, 0548 - 655635, e-mail: hoofdredactie@gezamenlijkzondagsblad.nl

Eindredactie J. v.d. Venis

Redactie ds. V.J. Bakker, drs. A. Hekman, ds. R. van der Hucht drs. T.J. Oldenhuis, drs. A.A. van der Spek

Medewerkers ds. Pieter Boomsma, ds. Foekje Dijk, Jan Groenewegen, Gerrit Kraa, Leo Polhuys, Daan van der Waals, Willemke Wieringa

Gemeenteberichten en Kerkdiensten Gemeenteberichten dienen uiterlijk maandag vóór 8.00 uur aangeleverd te worden aan henriette@topic-cc.nl Gegevens voor kerkdiensten dienen zo ruim mogelijk van tevoren te worden aangeleverd aan henriette@topic-cc.nl Plaatsing van gemeenteberichten geschiedt zonder kosten. Protestantse kerken in het verspreidingsgebied van onze krant kunnen hiervan gebruik maken.

Ander nieuws Het Gezamenlijk Zondagsblad neemt graag berichten op over bijvoorbeeld speciale kerkdiensten en bijeenkomsten, jubilea, reünies, concerten, vergaderingen en andere activiteiten die wij interessant achten voor onze lezers. Daarbij houdt de redactie zich het recht voor berichten te weigeren. Stuur uw informatie naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Overname Bij gehele of gedeeltelijke overname van artikelen wordt men vriendelijk verzocht de bron te vermelden en een exemplaar van het nummer waarin dit artikel is overgenomen, aan de redactie te zenden.

Advertenties Voor informatie over tarieven en plaatsingsmogelijkheden belt u naar 0546 - 577475 (vraag naar Liselore Kok). Advertentiemateriaal kunt u vrijdags vóór 12.00 uur digitaal aanleveren bij Gezamenlijk Zondagsblad, Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, liselore@topic-cc.nl

Advertentie-adviseur voor Drenthe: J. van Vondel, Runde ZZ 120, 7881 HR Emmen Compascuum, tel. 0591 - 351730, jvanvondel@hetnet.nl

Familieberichten Berichten vóór maandag 8.00 uur aangeleverd, worden opgenomen in de eerstvolgende krant. Sturen naar henriette@topic-cc.nl of het redactie-adres (zie hierboven)

Abonnementen Voor opgave van een abonnement, een adreswijziging of vragen over de verzending kunt u contact opnemen met Henriette Gerfen: henriette@topic-cc.nl Op maandag en donderdag is zij telefonisch bereikbaar op 0546 - 577475. Abonnementenprijzen: per jaar met automatische incasso € 64,00; per jaar met een factuur € 70,00; per half jaar met een automatische incasso € 35,00; per half jaar met een factuur € 39,00 Abonnementen kunnen elk gewenst moment ingaan. U kunt kiezen voor een halfjaar- of een jaarabonnement. Abonnementen kunnen elk gewenst moment worden opgezegd, waarbij een opzegtermijn van één maand geldt. Opzeggingen dienen schriftelijk of per email te geschieden. Een opgezegd abonnement loopt door tot afloop van de betalingsperiode.

Het Gezamenlijk Zondagsblad verschijnt minimaal 35 keer per jaar. Wekelijks in de periode van oktober t/m maart, in de tussentijdse periode minder frequent. Zie voor de verspreidingsdata: www.gezamenlijkzondagsblad.nl/over het GZ ISSN 1384 - 3923 www.welkomindkerk.nl

In deze rubriek wordt informatie over PKN-kerkdiensten in Drenthe, Overijssel en Flevoland gratis opgenomen. De redactie is afhankelijk van de gegevens van de preekvoorzieners en kan daarom niet verantwoordelijk worden gesteld voor de juistheid ervan. **Gegevens kunt u sturen naar:** Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, of mailen naar henriette@topic-cc.nl

Drenthe

Zondag 2 december 2018
1e Advent

Aalden 10.00 ds. L. v/d Veer
Alteveer GK 10.00 ds. H. Hoo-
geveen. Voorber. H.A.
Assen AK 10.00 mw. M. de
Pauw **De Bron 10.00** ds. L.
v/d Peppel **11.00** Zin in Zondag
JK 10.00 da. R. Koopmans **De**
Slingeborgh 10.30 ds. J. Greive
OK 10.00 ds. R. Busschers
Beilen PK 10.00 ds. P. de Vries
Borger GH 10.00 ds. C. Ver-
spuij
Bovensmilde WK 10.00 ds. G.
v/d Werff
Coevorden HK 10.00 gez.
dienst
Diever GK 10.00 ds. B. van
Werven **19.00** ds. H. Hoo-
geveen **Drijber GK 10.00** ds. van Bees-
ten
Dwingelo 10.00 ds. J. Kooi-
stra
Een 9.30 mw. E. van Beijeren
Elim GK 10.00 jeugd-
dienst **Emmen GrK 10.00** ds. N.
Eygenraam **Ichthus 10.00** ds.
J. de Valk **Kapel 10.00** ds. H.
Nobel **19.00** ds. G. Kajim. Zang-
dienst **Opgang 10.00** ds. G.
Kajim. H.A. **SH 10.00** da. H.
Cohen Stuart
Emmer-Compascuum Het
Anker 9.30 ds. F. de Boer
Gasselte 10.00 ds. A. Klok
Gasselternijveen 10.00 ds. J.
Mellema
Gees 10.00 past. A. Metselaar
Gieten DK 10.00 ds. T. Olden-
huis
Grollo 10.00 dhr. G. ter Beek
Hijken/Hooghalen Kompas
10.00 ds. R. Veldman
Hollandscheveld 10.00 dhr. G.
de Kok **19.00** ds. H. Borst
Hoogersmilde De Schakel
10.00 ds. J. Peschar
Hoogeveen GH 9.30 ds. J. v/d
Wilden **GrK 9.30 en 17.00** ds.
J. Sntarse **HK 9.30** ds. A. Linde
OK 9.30 ds. R. Gosker **19.00**
vespers **VH 9.30** ds. W. Loos-
man **19.00** vespers **Bethesda**
10.30 mw. G. Mateman **Wei-**

desteyn 10.30 da. G. Wiersma
Olden Kinholt 10.15 ds. H.
Rooze. H.A.
Klazienaveen KK 9.30 dhr. F.
Sprenger
Kloosterveen De Ontmoe-
ting 10.00 ds. H. Harmsen
Mepel Erfdeel 10.00 ds. K.
Stroop **OK 19.00** ds. S. Sijtsema
Nieuw-A'dam NK 10.00 ds. J.
van Breevoort
Nieuw-Balinge 10.00 ds. J.
Geerts **19.00** ds. G. Nijland
Nieuweroord ImK 10.00 ds.
W. Bakker **RH 19.00** ds. T. Ple-
zier
Nieuw-Weerdinge 10.00 ds.
van Elten
Nijeveen 10.00 ds. C. Huisman
Pesse KpK 10.00 ds. Paas
Rolde 10.00 ds. J. Katerberg
Roden CK 10.00 ds. H. Meijer
Ruinerwold/Koekange BH
10.00 ds. B. Steenwijk
Schoonoord De Wijngaard
9.30 ds. Jumelet
Sleen OMK 10.00 dr. J. Borst
Smilde KK 9.30 ds. A. Donker
Tiendeveen 10.00 ds. C. v/d
Worp **15.00** ds. N. Noorlander
Valthe BK 10.00 ds. J. van Bree-
voort
Vries DK 10.00 Rob Fortuin
Westerbork VH 10.00 prop. J.
Lalkens. H.A. **19.00** da. M. Haze-
leger. H.A. **SK 10.00** ds. M. Lef-
fers
Zuidlaren LK 10.00 ds. W. Slob
DK 19.00 vespers **HK 10.00** ds.
R. van Have
Zuidwolde GK 9.30 ds. B. Gras
HG 10.00 ds. A. Broekman
Zwartemeer GK 9.30 dhr.
Broers

Flevoland

Zondag 2 december 2018
1e Advent

Ens GK 9.30 dhr. H. Feijen
19.00 ds. W. Doornenbal. Jeugd.
Kraggenburg 10.00 ds. H.
Torenbeek. H.A.
Marknesse 9.30 ds. J. Vonk
Nagele 9.30 ds. Oberink
Urk BK 10.00 ds. J. Esbach
17.00 ds. E. Terpstra **PK 10.00**
ds. E. Terpstra **17.00** ds. K. van
Marrum **De Poort 10.00** ds. K.
v/d Sloot **17.00** ds. D. Hellinga
Zeewolde 10.00 ds. L. Boot
19.00 vespers

Overijssel

Zondag 2 december 2018
1e Advent

Almelo Bleek 10.00 da. M.
Schwarz **De Ontmoeting**

10.00 ds. C. Elsinga **19.00** zang-
dienst **GrK 10.00** ds. P. Ende-
dijk **PK 10.00** ds. M. Montagne
Noach 10.00 ds. D. van Bart
Eugeria 10.30 da. J. Vedders
ZGT 10.30 da. T. Felix
Beerzerveld 10.00 ds. J. Adria-
aanse **19.00** ds. E. Prins
Belt-Schutsloot 9.30 ds. W.
Menkveld
Bergentheim OK 10.00 da.
G. Rohaan **Hoeksteen 19.30**
adventconcert
Berkum HH 9.30 ds. A. Pie-
tersma
Blankenham 11.00 ds. K. v/d
Kamp
Blokzijl/Scheerwolde GrK
10.00 ds. J. Vonk
Borne OK 10.00 ds. J. Meijer
Dijkhuis 10.00 ds. G. Veening
Bruchterveld 10.00 da. R. v/d
Berg
Daarle 9.30 ds. M. Zoetewij
15.00 da. H. Paas
Daarlerveen 9.30 en 19.00 ds.
M. Bos. H.A. en dankz.
Dalfsen GrK 10.00 ds. H.
Schipper **19.00** Taizé-viering
Oudleusen 10.00 ds. T. Keu-
ning
Edemsvaart Antenne 9.30
da. J. de Haan. H.A. **De Fontein**
19.00 ds. G. Trouwborst. H.A.
De Krim PK 10.00 ds. G.
Rohaan
Delden OB 10.00 ds. Lambers-
Heerspink
Den Ham GK 10.00 ds. R. van
Hornsveld **19.00** ds. T. Nieuwen-
huis **HK 19.00** ds. G. de Goeijen
DK 10.00 ds. U. van Slooten
Diepenheim 10.00 ds. de Vries
Enschede Lonneker 10.00 ds.
W. Janssen **Usselo 10.00** ds. L.
Ekkers **BK 10.00** ds. P. van Veen
ZP 10.30 drs. A. Peijnenborg **HZ**
10.00 past. F. Beuger
Enter 9.30 ds. A. Bronswijk
19.00 ds. B. Heusinkveld
Genemuiden GK 9.30 ds. I.
Postma **19.00** ds. ter Beek **GrK**
9.30 en 15.30 ds. J. Olie **HC**
9.30 ds. W. Huisman
Giethoorn PG 10.00 ds. C.
Pronk
Hardenberg Baalderveld
10.00 mw. D. Keizer **HK 10.00**
ds. H. Dorgelo **De Matrix 9.30**
dhr. J. Kroon **Radewijk 10.00**
ds. J. Dijkstra **HöK 10.00** ds. A.
de Lange **Witte Kerk 10.00** ds.
G. Heinen
Hasselt Ichthus 9.30 ds. H.
Jansen
Heino 10.00 Hans van Solkema
Holten DK 9.30 ds. M. Sandijk
Kandelaar 9.30 da. H. Paas
19.00 ds. S. Roozenboom
Kampen OH 10.00 ds. M.
Eigenhuis

Kuinre 9.30 ds. K. v/d Kamp
Kamperveen 9.30 ds. J. Post-
humus
Lemelerveld BK 10.00 ds. C.
Benard
Lutten LK 9.30 ds. W. Piksen
Marienberg SK 9.30 ds. B. v/d
Weg
Nieuwleusen GrK 10.00 ds.
G. Zijl **MK 10.30** ds. Trouw-
borst **19.15** ds. M. Develing **OK**
9.30 ds. M. Develing
Nijverdal RB 9.30 ds. W. Kal-
jouw **HC 9.30** ds. W. Broekema
18.30 da. B. v/d Weg
Oldemarkt GK 9.30 ds. G. v/d
Dool. H.A. **19.00** oec. dienst
Rijssen GK 9.00 en 11.00 ds.
A. Oosterwijk **19.00** ds. Horns-
veld
Rouveen 9.00 ds. P. v/d Meulen
Sibculo KK 9.30 ds. A. v/d
Spek **FK 9.30** ds. W. v/d Griend
Schuinesloot 11.00 ds. W. Pik-
sen
Sint Jansklooster JK 10.00 ds.
T. Veenstra **Kapel 14.30** da. M.
Sijtsma
Staphorst 11.00 ds. P. v/d Meu-
len
Steenwijk GrK 9.30 ds. B.
Haanstra **OV 9.30 en EV 10.45**
ds. A. van 't Zand
Steenwijkerwold 9.30 ds. E.
van Veen
Vollenhove GrK 10.00 ds. D.
Wolters **MK 10.00** dhr. J. Smit
Vrieserveen OK 9.30 ds. J.
Wegerif
Vroomshoop Het Anker 9.30
ds. J. Droogdijk **Irene 19.00**
ds. F. Schipper
Wanneperveen 11.00 ds. W.
Menkveld
Westerhaar 9.30 ds. W. den
Braber
Wierden DK 9.00 en 10.45
ds. T. Smink **15.00** ds. E. de
Mots **18.45** ds. J. van Holten
GK 9.30 en 19.00 ds. P. Dekker
Hoge Hexel 9.30 ds. H. Don-
ken **15.00** ds. T. Smink
Wijhe NK 10.00 ds. M. Veen-
stra
Willemsoord 9.30 ds. P. Pit
Wilsum 9.30 ds. H. de Kok
14.30 ds. J. de Kok
Windesheim 10.00 ds. J. van
Wijk **10.00** ds. G. Schreuders
Ijsselmuider/Grafhorst GK
9.30 ds. N. Beimers
Zwartsluis GK 10.00 ds. H. ter
Beek **19.00** Elvis-Gospeldienst
Zwolle AK 9.30 ds. J. Tissink
GrK 16.30 Michaëlsviering **JK**
9.30 ds. J. Boer **17.00** ds. P. Baas
LK 10.00 ds. M. Jonker **OK**
10.00 ds. I. Epema **Open Kring**
9.30 dr. G. Neven **SiK 10.00**
ds. H. Evers **StK 10.00** dhr. F.
Verkade

EO en IZB beginnen podcast 'Eerst Dit' Dagelijkse overdenking via Whatsapp

Onder de naam 'Eerst dit' ver-
zorgen de Evangelische Omroep
en de missionaire organisatie IZB
vanaf maandag 3 december een
gratis dagelijkse bijbelpodcast. Elke
werkdag krijgen de abonnees 's
ochtends een 7-minuten durende
podcast in hun Whatsapp, met een
bijbelgedeelte en een beknopte
overdenking daarbij, gericht op
het dagelijks leven. De doelgroep
bestaat uit mensen in het spitsuur
van het leven (25-40 jaar), die wil-
len groeien in geloof en het volgen
van Jezus.

Medewerkers

Iedere werkdag is er een vast per-
soon die de bijdragen verzorgt. De
vijf medewerkers zijn ds. Dirk de
Bree (Utrecht), Minella van Berge-
ijk (hoofdredacteur EVA), ds. Kees
van Ekris (Zeist), ds. Jan Maarten
Goedhart (IZB-Focus) en ds. Han-
neke Ouwkerk (Schoonhoven).

Aanmeldend

De podcast begint maandag 3
december. Geïnteresseerden
kunnen zich nu al gratis aanmel-
den via www.eerstdit.nl

Slavenhandel; scène op het biljet van 500 pesos 1990 van Guinee-bissau

Tachtig jaar oorlog Een overwinningsverhaal?

2018 is het herdenkingsjaar van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648), het conflict dat begon als een opstand onder leiding van Willem van Oranje tegen de Spaanse koning Filips II en dat eindigde met de onafhankelijkheid van Nederland. Verhalen van een heldhaftige strijd hebben vaak een verzwaamd schaduwkant.

DOOR DR. A. HEKMAN,
ASSEN

De betekenis van deze opstand, het belang hiervan voor Nederland van nu, de actuele betekenis van de idealen van toen, worden voor het voetlicht gehaald met een boek (*), een tentoonstelling in het Rijksmuseum - van 12 oktober 2018 t/m 20 januari 2019 - en een televisieserie.

Actueel

Het ging destijds om waarden die in onze huidige samenleving nog steeds actueel zijn – vrijheid, tolerantie, identiteit en autonomie. Het was echter ook een burgeroorlog, met terreur, vervolging en vluchtelingen. Dit historische onderwerp is nog steeds van belang, omdat het toenmalige conflict op tal van manieren vergelijkbaar is met conflicten die zich nu elders in de wereld afspeelen.

Gedeeld verleden

Van de vele onderwerpen in het boek geef ik aandacht aan het artikel over een gedeeld verleden, van de hand van Stephanie Archangel, junior conservator geschiedenis van het Rijksmuseum. De strijd tegen de Spaanse overheersers van destijds wordt veelal verteld als een overwinningverhaal. Maar de stichting van de Republiek was dat niet voor al haar onderdanen. Waar hier gevochten werd tegen de

Spaanse onderdrukking, werden elders in de wereld mensen onderdrukt door dezelfde Republiek die uit de Nederlandse strijd voortkwam. De Tachtigjarige Oorlog vormde het begin van de Nederlandse koloniale periode en het Nederlandse aandeel in de transatlantische slavenhandel.

Vrijheden

De Lage Landen verzetten zich tegen Filips II omdat zijn regime hen als slaven zou behandelen. Maar de Republiek handelde evenzo. Aan de overkant van de oceaan raakte de Republiek juist betrokken bij het ontnemen van vrijheden. In de strijd tegen

HET GING DESTIJDS OM WAARDEN DIE NOG STEEDS ACTUEEL ZIJN – VRIJHEID, TOLERANTIE, IDENTITEIT EN AUTONOMIE. HET WAS ECHTER OOK EEN BURGEROORLOG, MET TERREUR, VERVOLGING EN VLUCHTELINGEN.

de Spanjaarden kozen de Staten-Generaal voor de aanval overzee. Nederlanders zeilden de wereld over om forten, schepen en handelsposten van Spanjaarden in te nemen en leeg te plunderen. Zo bereikten veel rijkdommen uit deze koloniën Spanje niet langer en Filips II kreeg gebrek aan kapitaal voor de oorlogvoering.

Nederlandse slavenhandel

Met dit doel in het achterhoofd werd in 1602 de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) opgericht. Omdat er nog geen nationale oorlogsvloot bestond, waren het bewapende schepen van particuliere beleggers die naar Azië voeren. De kaapvaart was winstgevend en bracht ook geld in het laatje voor de strijd tegen Spanje. Na het Twaalfjarig

Bestand richtte de Republiek de West-Indische Compagnie (WIC) op. De Portugese kolonie Brazilië werd in 1630 gedeeltelijke ingelijfd. Daar werden tot slaaf gemaakte Afrikanen, naar Latijns-Amerika verscheept, gedwongen om op de suikerplantages te werken. Het was gouverneur-generaal Johan Maurits van Nassau-Siegen die na zijn komst in 1637 besloot om dezelfde dwangarbeid onder Nederlandse vlag voort te zetten. Slaven bleven aangevoerd worden uit Afrika. Handelsposten in Afrika werden veroverd. Toen met de vrede van Munster in 1648 de Republiek een soevereine staat werd, waren inmiddels zes Caribische eilanden in Nederlandse handen en werden ze ontwikkeld tot belangrijke handelscentra voor het doorverkoop van Afrikaanse slaven.

Oorlogsverhalen

Nederland veroverde koloniën en deed aan handel in mensen. Was de Tachtigjarige Oorlog een overwinningverhaal, zo vraagt Stephanie Archangel. Waarom worden het Nederlandse koloniale verleden en de Tachtigjarige Oorlog telkens als twee losstaande geschiedenissen voorgesteld? De geschiedenis wordt geschreven door de overwinnaars, aldus Winston Churchill. De overwinnaar beheerst het verhaal over de strijd. Winnaars bepalen welke versie van de geschiedenis wordt verteld. Bij de Tachtigjarige Oorlog is dit niet anders. De schaduwkanten van een oorlog worden zelden belicht. Het heldhaftige wordt verteld. De heroïsche geschiedschrijving vervult een functie. Deze werd in het geval van de Nederlanden toegepast met de bedoeling een volk ondanks verschillen in klasse, achtergrond en leeftijd met elkaar te

verbinden. Dat was ook nodig voor de Lage Landen. Vóór de oorlog bestonden die uit zeventien gewesten met elk een eigen identiteit en bestuur. Oorlogsverhalen zorgden voor binding en zingeving, en een 'wij versus zij'-gevoel. Hierbij werden heldendaden in leven gehouden.

Oorlogsbuit

Maar in de Tachtigjarige Oorlog waren er niet alleen winnaars en verliezers, aldus Archangel, maar ook mensen die tot oorlogsbuit werden gemaakt. Voor een deel van de Nederlanders staan verhalen over de Tachtigjarige Oorlog nog symbool voor de succesvolle strijd voor de vrijheid van hun voorouders. Voor anderen is de uitkomst van diezelfde bevrijding het begin van ontmenselijking, slavernij en onderdrukking van hun voorouders. Daarom moeten we ons hoeden voor een eenzijdige geschiedschrijving. Alle Nederlanders moeten zich er in kunnen herkennen. Archangel benadrukt dat we het verleden zo moeten benaderen, dat dit inzicht geeft in de manier waarop onze maatschappij tot stand is gekomen.

Slavernijverleden

De Tachtigjarige Oorlog is een succesverhaal met schaduwkanten. Nederland dat zich vrij gevochten heeft, heeft anderen van hun vrijheid beroofd. We zullen begrip moeten hebben als hierbij de aandacht voor het slavernijverleden wordt opgeëist.

*) 80 jaar oorlog. De geboorte van Nederland. Gijs van der Ham e.a. Uitg. Rijksmuseum/NTR/Atlas Contact. 2018. Prijs € 25,-

Agenda

Zondag 2 december

Kunstvesper Deventer, 16.30-17.30 uur, Deventer, Lebuinuskkerk

Donderdag 6 december

Cursus mystiek in Assen, 19.00 uur, Assen, r.k.k., Dr. Nassaulaan 3c, Truda de Boer, tel. 0592-482431

'Midden in de winternacht': terug naar het heidendom?, 20.00 uur, Hellendoorn, De Leerkamer, hoek Jac. Kapteijnstr. / Zuid Esweg.

Vrijdag 7 december

Kerken in kaarslicht, vanaf 19.00, Assen, Mariakerk (Dr. Nassaulaan 3c), Jozefkerk (Collardslaan 2a), Auckjen Ridderbos, tel. 0592-350504

Zaterdag 8 december

Mars voor het leven, inloop: 11.00 uur, samenzang en sprekers: 12.00 uur, start stille mars: 13.00 uur afsluiting: 15.30 uur

Zondag 9 december

Kerstwelkom, 19.00 uur, Borger, Goede Herderkerk, Hoofdstraat 9-11

Maandag 10 december

Schrijfvond Amnesty International, 19.30 uur, Beile, bibliotheek, Kampstraat, info: werkgroep-zwo@pgbeilen.nl

Muziekagenda

Zaterdag 1 december

Argentijnse folklore, 20.30 uur, Hattum, Grote Kerk, € 25 (voorverkoop € 21) www.huygensmusic.nl

Zondag 2 december

Argentijnse folklore, 15.30 uur, Nijverdal, 15.30 uur, De Regenboog, € 25 (voorverkoop € 21) www.huygensmusic.nl

Elvisdienst, 19.00 uur, Zwartsluis, Gereformeerde Kerk

Vrijdag 7 december

Argentijnse folklore, 20.30 uur, Almelo, Grote kerk, € 25 (voorverkoop € 21) www.huygensmusic.nl

Zaterdag 8 december

Elvisdienst, 19.00 uur, Enter, RK Kerk

Zangavond naar de Zondag, 19.00 uur, Staphorst, Kerkgebouw De Bron, Churchillaan 2, € 5 (tot 12 jr. gratis)

The Psalm Project, 20.00 uur, Borger, Protestantse Gemeente, Hoofdstraat 9, € 5, www.zingenindekerk.nl

Zondag 9 december

Gospelgroep Living Lord Singers in advents-evangelisatiedienst, 19.15 uur, Diever, Kruiskerk

Informatie voor de (muziek)agenda kunt u mailen naar: nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Kerstsamenzang Willem Hendrik Zwart Hal

Kerst is het feest van het Licht; in een donkere wereld brengt Jezus licht. Daarvan wordt gezongen in de Willem Hendrik Zwart Hal. Deze kerstsamenzang wordt muzikaal begeleid door Ad Huetink op het orgel die bekende liederen als 'Daar is uit 's werlds duistre wolken' van J. Zwart afwisselt met enkele muzikale werken. Ook brengt hij een improvisatie van oude kerstliederen.

Zaterdag 15 december, 20.00 uur, Lemelerveld, WHZ Hal, Grensweg 17, www.huetink-royalmusic.nl, € 10

Kerstconcert chr. Mannenkoor Hollandscheveld

Henry Huisjes op de piano, Joost Klein achter het orgel, het vocaal ensemble 'The Pilgrim Voices' uit Harderwijk ter ondersteuning en dirigent Frank Kaman. Met deze muzikanten voert het Christelijk Mannenkoor Hollandscheveld hun jaarlijkse Kerstconcert in Hollandscheveld uit.

Woensdag 19 december, 20.00 uur, Hollandscheveld, Nederlands Hervormde Kerk, Hendrik Raakweg 19

Dordtse kerken en The Passion 2019

Het Platform Dordtse kerken belegt avonden over de vraag wat de kerken in Dordrecht kunnen betekenen tijdens The Passion 2019. De Grote Kerk in Dordrecht vormt op 18 april 2019 het decor voor het jaarlijkse muziek-evenement over het lijden en sterven van Jezus. Thema deze keer is 'Je bent niet alleen'. Er is eerder een samenwerking geweest van het platform: rond Koningsdag 2015 toen koning Willem-Alexander met zijn gezin in Dordrecht was. Veel kerken in de binnenstad openen toen hun deuren. Bron: ND

Predikanten- en priestertekort in Duitsland

In Duitsland moeten zowel de Rooms-Katholieke Kerk als de grote protestantse Evangelische Kirche in Deutschland rekening houden met een dramatisch tekort aan priesters en predikanten. Volgens schatting zullen tussen nu en 2030 aan Rooms-katholieke zijde 7.000 van de huidige 13.500 priesterlijke arbeidsplaatsen niet meer door priesters bezet worden. Bij de EKD zullen van de huidige 21.000 predikantsplaatsen er 7.000 niet opgevuld kunnen worden door gebrek aan kandidaten. Oorzaak van het tekort is een naderende pensioengolf en gebrek aan nieuwe aanwas. Het gevolg zal een grotere werkdruk zijn. Bron: ND

NIEUWS VOOR HET GZ?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

't Kindje

Ak zo stille zit te kieken,
noa det kindje leef en klein,
geet ter völle in mi'j umme,
oaver 't leven déwe mut leidn.

Wat zal oe det brengen kindje,
aj ooit grötter wödden mag,
zorgen, leed en narigheden,
of breg leven oe nen lach?

Oewe mooie kloare ögkes,
kiekt zo vriej de wereld in.
Zie zeet now nog niks as
Vaaderleefd' en Moodermin.

Woer denk ie toch an mien kindje,
aj zo zönnig guitig lacht,
weet ie det oe straks aj meu bint
't lekker warme weegje wacht?
Aj zo ligt doar op oe kussen,
of bi'j opoe op de schoot,
aj oe opa in zien heufd kniept,
veul ie oe dan heel arg groot?

Kindje, één dink is gelukkig
in dit leven vol van nood,
onze Vader zorgt veur ieder,
zorgt veur klein zowa as groot.

'k Hoppe de'j Hem later,
nooit vergetten zult mien kind,
umde'j op zienen smallen weg,
steeds geluk en vrede vindt.

Marie (uit Holten)

Overgenomen uit Gedichten van eigen erf, gedichten in de streektaal van Twente, Salland en Achterhoek (1981), uitgave: Broekhuis, Hengelo

Laat het kerstverhaal niet ondersneeuwen

Sinterklaas- en kerststress kunnen zomaar het kerstverhaal laten ondersneeuwen. Het NBG helpt dat voorkomen.

'Het kerstverhaal is het enige bijbelverhaal dat bijna iedere Nederlander kent. Juist dit onmisbare verhaal over licht brengt hoop in donkere tijden. Daarom brengen we het in allerlei vormen onder de aandacht, zodat het niet ondersneeuwt in de december-drukke.' Dat zegt NBG-directeur Rieuwerd Buitenwerf.

Thema Het wordt licht

Met als thema 'Het wordt licht' zijn allerlei creatieve en eigentijdse materialen beschikbaar om bewust naar het feest van Jezus' geboorte toe te leven. Digitaal en op papier, voor gezinnen en alleenstaanden, voor kerken en kunstliefhebbers, voor 'lichtzoekers' en 'lichtbrenners' van alle leeftijden.

Online Leesplan

Volwassenen kunnen vanaf de eerste adventszondag (2 december) tot Kerst een online leesplan volgen met de titel 'Aanstekelijk'. Daarmee lees je elke dag een bijbeltekst over 'licht'. Ook krijg je

er een nadenkvraag of opdrachtje bij. Aanmelden kan via debijbel.nl of de app MijnBijbel.

Biblejournaling

Voor wie graag creatief bezig is, is er het Inspire Adventspakket, met materiaal om dagelijks via 'biblejournaling' toe te leven naar Kerst. Het pakket sluit aan bij de Inspire Bijbel die afgelopen zomer verscheen, en bevat ook een leesrooster. Het pakket is te verkrijgen voor € 9,95 via shop.bijbelgenootschap.nl en in de christelijke boekhandel.

Uitdeelboeken voor kinderen

Voor kinderen van 8-12 jaar is er het Kerst-Doeboek 'Een nieuwe Koning'. Het sluit aan bij de kindernevendienstmethode Bijbel Basics. Voor kinderen van 4-8 jaar is er een prentenboekje, 'Kerstfeest', met vragen om in gesprek te gaan met het kind. Kerken, clubs of scholen die

deze boekjes willen uitdelen, kunnen ze bestellen via shop.bijbelgenootschap.nl en in de christelijke boekhandel, voor € 4,95 (Doeboek) en € 2,99 (Kerstfeest).

Kerstproject Bijbel Basics

Kindernevendienstleiders kunnen met Bijbel Basics kerstproject vier weken toeleven naar Kerst. De rode draad is: 'De profeten zien het al'. Bij dit project hoort een poster om in de kerk te hangen. Elke week mogen de kinderen drie luikjes openen om zo samen meer te ontdekken om wie we wachten. Het kerstproject is gratis te downloaden via debijbel.nl/bijbelbasics; de poster kost € 25 en is uitsluitend verkrijgbaar via shop.bijbelgenootschap.nl.

Blokzijl PROT. GEM.

Protestantse Gemeente Blokzijl
Scriba: dhr. Pieter Muller
Kanaalweg 16, 8356 VS Blokzijl
tel. 0527 - 292892
Kopij wordt verzameld en
verstuurd
door dhr. Henk van Dalen
hvandalen03@hetnet.nl

Zondag 02 dec. 1e advent, 10.00u ds J.Vonk. Grote Kerk Blokzijl. Organist: Herman Kamp. Collecte: 1e inzamelingsmiddelen voedselbank, 2e eigen kerk, 3e energiekosten(gas,water & elektra).

Komende zondag. Is het 1e advent en zijn we samen in de grote kerk en hopelijk gaat dan voor dominee Jelle Vonk. Organist zal zijn Herman Kamp. Er is ook weer koffie! Wees van harte welkom! Kom maar gewoon!

Zondag 09 dec. 2e advent, 10.00u ds J.Vonk. De Wielewaal Scheerwolde. Organist: Jaco Floor. Collecte: 1e diaconie, 2e eigen kerk, 3e Missionair werk & kerkgroei*

Pastoraat. Gerrit de Boer, Bofferweidje 32, is opgenomen in 't ziekenhuis te Sneek, nadat hij was komen te vallen, waarschijnlijk doordat hij een longontsteking had opgelopen. Ook spelen zijn hartproblemen een rol. Daardoor verblijft hij nu op de afdeling cardiologie. Hij zal daar vrijwel zeker nog even moeten blijven. Beterschap toegewenst Gerrit!

Jannes Koning, Schoolstraat 2 Scheerwolde, wordt nog steeds bestraald! Hopelijk zal het alles tot goede uitkomsten mogen leiden! Veel kracht en moed toegewenst!

Eke Posthumus van de W.Lodewijkstraat gaat verhuizen binnenkort naar de Vierhoek, Boffersweidje 7 Blokzijl. Het zal echter, bij nader inzien, wat later worden, dat zij daadwerkelijk daar zal zijn! Het is geduld hebben.

Meeleven doen we met al die anderen, die ook in zorg en onzekerheid leven! Ook bij zorg om een naderende operatie, waar je tegenop gaat zien! Dat we ons vertrouwen richten op God! Hij zal horen!
Henk.

*De vogelen des hemels de leliën des velds,
zij hebben ons van Jezus en 't paradijs verteld.
De vogels die daar vliegen, zij geven hoog van God
zij geven van de liefde van God de vader op!*
lied 979.

Agenda. Zondag 02 december - 1e advent met dienst om 10.00uur in de Grote Kerk en ook om 10.00uur jeugdkerk in de waaier.
Zondag 09 december om 10.00uur dienst in de Wielewaal

Vacatures. Als Kerkenraad zijn we naarstig op zoek naar vrijwilligers om enkele vrijkomende vacatures in het ambt op te vullen. We zijn op zoek naar ouderlingen, diakenen en scribaat ondersteuning.

We doen een beroep op alle gemeenteleden om onze actieve gemeente ook voor de toekomst actief te houden. Iedereen heeft kwaliteiten om iets voor onze gemeente te kunnen betekenen. Daarbij onze Predikant met raad en daad terzijde te staan en mee te werken om een inspirerende uitstraling van ons geloof, hoop en liefde in Jezus en voor elkaar binnen en buiten Blokzijl/Scheerwolde te realiseren. Meldt je aan bij een ouderling/diaken voor nadere informatie en mogelijkheden of bij de scriba op pmuller2@freeler.nl.

Ook het koffiezetteam kan wat versterking gebruiken. Een of meerdere koffiezetstelletjes zijn van harte welkom voor volgend jaar. Meld je aan bij Pieter Muller (06-51526385). Laten we ook het voortbestaan van dit zeer gewaardeerde koffiemoment na de diensten niet op te weinig schouders neerkomen. Dan blijft het voor iedereen leuk en aangenaam.

Namens de Kerkenraad, Pieter Muller, scriba
Bezoekdienstkalender. Nogmaals onderstaande verjaardagen:

Jarig op 28 november dhr J.Spin, 78 jaar, Barend loosweg 47 en op 1 december dhr W. Otten, 84 jaar, Groenestraat 38. Beiden te Blokzijl. U, beiden van harte gefeliciteerd en een hele fijne dag gewenst. Marie Dijkman, namens de bezoeken dienst.

Collecte Diaconie 2 december 2018. Inzamelingsactie voedselbank!

Op dit moment maken ongeveer 125 cliënten in Steenwijkerland gebruik van de Voedselbank. Ze krijgen samen 165 pakketten. (Grote gezinnen krijgen 2 of 3 pakketten.) 2 dec. a.s. houden we weer een inzamelingsactie van levensmiddelen. De collecte voor de Diaconie komt daarmee te vervallen; u kunt uw gift dan 'omzetten' in levensmiddelen. Er is vooral behoefte aan: groenten in blik, fruit in blik, pasta met saus, macaroni, rijst, beschuit, crackers, houdbare melk. U kunt uw gift bij binnenkomst achter in kerk in de grote bak leggen. Wilt u in plaats van voedsel een financiële gift geven, dat kan ook. Er staat ook een collecte doosje waar u uw gift in kunt doen. De opbrengst hiervan zal ook naar de Voedselbank gaan. We hopen dat we veel spullen aan de Voedselbank Steenwijkerland kunnen overhandigen!

Onderhoudswerkzaamheden Grote Kerk Blokzijl. Zoals diverse gemeenleden al hebben gezien, staat er een steiger aan de zuidzijde van de kerk opgesteld op de binnenplaatsen van twee adressen in de Brouwerstraat en de Kerkstraat. Enigszins laat informeren wij u hierover, waarvoor onze excuses. In het kader van groot onderhoud dienen de voegen van de topgevel uitgebikt te worden om weer nieuwe aan te brengen. Hiervoor is op 24 oktober jl. met een torenkraan

NIEUWS VOOR HET GZ?

Mail naar nieuws@
gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

steiger materiaal vanaf de hoek Zeedijk/Kerkstraat, over de hui-zen heen, op de binnenplaatsen neergezet en is de steiger opgebouwd. Dit alles zal ongeveer 6 tot 8 weken duren.

Verder worden ook de voegen van de raambogen, de voorzijde van de kerk, de consistorie en de kosters-woning nagekeken en waar nodig vervangen. Daarvoor was een hoogwerker nodig, die ondertussen alweer is verdwenen. Ook is er nog wat voegwerk binnen in de kerk gerepareerd. Het werk vordert gestaag en we hopen dat binnen 2 weken alles gereed is en dat de steigers weer weggehaald kunnen worden door de torenkraan. Best wel spectaculair.

Voor vragen en zo mogelijk antwoorden kunt u bij ondergetekende terecht. Namens het college van kerkrentmeesters, Ad Klarenberg.

Facebook. Wordt vriend op facebook van de kerk Blokzijl-Scheerwolde en we delen met u en jou de bijzondere activiteiten, die er zijn in en om de kerk!

KinderKerk Blokzijl Scheerwolde.

KinderKerk is er voor groep 1-3 tijdens de dienst in de Waaier vanaf 10 uur. KinderKerk voor groep 4-8 is er tijdens de dienst in de consistorie van de Grote Kerk, de kinderen gaan na de eerste schriftlezing naar de KinderKerk en komen na de collecte weer terug in de dienst. De KinderKerk heeft een eigen collecte. Tijdens de diensten in Scheerwolde, speciale diensten of projecten worden de kinderen van groep 1-3 ook in de kerk verwacht. Dit is tijdens Advent en de Veertigdagentijd periode en met speciale diensten zoals Kerst, Palmvasen, Pasen, Pinksteren, School-Kerk dienst, Dopen en de Startzondag.

Kopij eerstvolgende nummer voor het nummer dat vrijdag uitkomt: kopij tot uiterlijk zaterdagmiddag 12.00 uur naar Henk van Dalen hvandalen03@hetnet.nl

Giethoorn

Predikant Ds.A.C.J. van Waard-Pieterse, De Elzen 20, 8355 CX Giethoorn, 0521-362555
astridvanwaard@hotmail.com
Scriba:
Harry Besselse, p/a Beulakerweg 78a, 8355 AK Giethoorn, 0521-344266
scribagiethoorn@gmail.com
giethoorn.protestantsekerk.net
Kerkrentmeesters bankrek.nr
NL69 RABO 0322 0010 80
Diaconie bankrek.nr: NL39 RABO 361 2597 51

Eredienst. Aanvang 10.00 uur. Op zondag 2 december gaat de heer W. Voogd uit Rouveen voor. De organist is de heer J. Floor en mevrouw M. Kruidier is de dienstdoende ouderling. De uitgangscollecte is bestemd voor het missionaire werk. Tijdens de dienst zal er oppas aanwezig zijn voor de kleintjes. Kerkvervoer: Hans Spitzten, tel. 360322.

Collecten opbrengsten. Zondag, 25 november: Kerk € 82,75 en Diaconie € 73,75. De uitgangscollecte bedroeg € 84,50 en zal ten goede komen aan het ouderenwerk. De bloemengroet

ging naar de ds. Astrid v. Waard - Pieterse.

Adventsproject Zondagschool

Het thema van deze adventstijd is: "Geloof met me mee". Er worden verhalen gelezen van Bijbelse geloofsgetuigen, die ons uitnodigen om met hen mee te geloven. Johannes krijgt op het eiland Patmos een kijkje in de hemel, Johannes de Doper vertelt over een nieuw begin, de profeet Sefanja droomt van bevrijding en Elisabeth juicht om het kind dat geboren zal worden. Aan de hand van hun verhalen denken wij na over ons eigen geloof en leven we toe naar het kerstfeest. Kinderen van de zondagsschool steken iedere adventszondag kaarsen aan en zeggen een gedichtje op.

Liturgisch bloemstuk in de adventstijd.

De basis van de symbolische schikking is een kubus. Een stevig fundament, waarop een doorzichtige vijfpuntige ster staat. De vijf punten verwijzen naar de vijf zintuigen, die de komende weken aan de orde komen. De eerste adventszondag gaat om het ruiken. Johannes ziet in zijn visioen engelen en wierook dat aangestoken wordt. Die wierook kunnen wij ruiken. De volgende zondagen komen ook horen, zien en voelen naar voren. Op het kerstfeest kunnen wij proeven van de levende vrucht, die ons gegeven wordt.

Gift. De kerkrentmeesters hebben een gift ontvangen van €27,50 De gever/geefster wordt hartelijk, bedankt.

Wel en Wee.

Weet u dat aandacht en een beetje liefde voor elkaar een mens kan genezen? Een mens die het even niet ziet zitten door ziekte, in de knoop zit met zichzelf of een slecht bericht van de dokter heeft gekregen. Een medemens genezen is hem helpen de verloren moed weer terug te vinden. Een goed woord, een glimlach en uw steun kunnen heel belangrijk zijn, te weten dat ze erbij horen en naar hen omgekeken wordt. We hoeven niet ver te zoeken: onze medemens is vlakbij.

Advent.

Aankomende zondag is het 1e advent. Een tijd van verwachting naar de geboorte van Christus. Maar je kunt je eigen belevenis van Kerst toch ook beetje bij beetje het hele jaar door vieren? Is dat ook niet wat Christus bedoeld, je licht laten schijnen het hele jaar door? De boodschap van Jezus Christus biedt hoop en troost en kan verandering teweeg brengen. Wij zijn allemaal elkaars medemens. Als wij leren delen kunnen we samen bergen verzetten. Opkomen voor onze naaste, gastvrijheid verlenen aan een vreemdeling, steun voor bedreigde minderheden elders. Daarbij hebben we elkaar, maar bovenal ons geloof nodig: Laat zien wie je bent.

Het onderstaande gedicht van Marinus van den Berg zegt ons: geef stem aan de hoop en het licht overal waar mensen samen komen. Licht en hoop vanuit het hart.

Doe de lichten aan

*Doe de lichten aan
tegen alle duister in
Zet de lichten voor het raam
ga niet in het donker zitten
Wees zelf een lichtpunt
straal licht en interesse uit
Geef het licht de ruimte
tegen alle angst in
Verspreid het licht van de aandacht
breng hoop aan het licht ondanks alles.
Sluit de gordijnen niet
Open je voor elkaar.*

Een groet van Marjolein Petter en voor u allen een liefdevolle week.

Kuinre / Blankenham

Prot. Gem. Ds. R. v.d. Hucht
H. de Cranestraat 107
8374 KL Kuinre, 0527-231220
rvdhucht@ziggo.nl
Scriba Kuinre:
scriba-kuinre@live.com
Scriba Blankenham: Mevr. C.A.
Appelo-de Ruiter,
Kerkbuurt 10, 8373 EG
Blankenham,
0527-202584
Postadres Protestantse Gemeente
Blankenham:
Kerkbuurt 9,8373 EG Blankenham
www.kuinreblankenham.
protestantsekerk.net
Facebookpagina van de prot.
gemeente Kuinre en de prot.
gemeente Blankenham:
www.facebook.com/
pknkuinreblankenham

Afgelopen zondag 25 november, was het Gedachtenzondag, de laatste zondag van het kerkelijk jaar. We gedachten de mensen van wie we in het afgelopen jaar afscheid moesten nemen en staken een lichtje aan. De schriftlezing was uit Psalm 91: 'Hij zal je beschermen met zijn vleugels, onder Zijn wieken vind je een toevlucht.' In Kuinre was een liturgische schikking waarin de regenboog centraal stond; teken van Gods blijvende trouw. In Blankenham waren motieven uit Psalm 91 en uit Jezus' verzoeking in de woestijn verwerkt in de schikking, waarin centraal stond een mand in kruisvorm met witte bloemen, die verwijst naar kruis en opstanding. In Kuinre gingen de bloemen ter bemoediging naar Dhr.G.Snippe en naar Dhr.J.Poepjes. De rozen uit de liturgische schikking gingen naar de families van hen, die we gedachten in de dienst. In Blankenham gingen de bloemen naar Mevr.G.Oosten-v.d.Meer, met hartelijke felicitatie voor haar verjaardag.

A.s. zondag 2 december is het Eerste Advent. Er is een gezamenlijke dienst om 10.00 uur in Kuinre. Voorganger is Ds.K.v.d.Kamp uit Kampen. **Volgende week zondag 9 dec.** is er een gezamenlijke dienst in Blankenham om 10.00 uur.

Kerst-samenzang-dienst. Op 16 december is de jaarlijkse Kerst-samenzang-dienst. Het koor Jubilee o.l.v. dirigent Henk Boeve, organist Theun Hoen en de muziekgroep Jubal uit Ossenzijl werken mee aan de dienst.

Vervolg van pagina 11

Zingt u ook mee? Plaats en tijd: Prot. Kerk, H.d.Cranestraat 41, Kuinre, 19.30 uur.

Advent.

Als je in de winkels kijkt, dan begint kerst soms al half november en lijkt het of kerst voorval gaat over lekker eten, mooie kleren, dure cadeautjes. Maar kerst is meer dan dat. Advent helpt ons om ons voor te bereiden en echt te gaan begrijpen waar Kerst over gaat. Zoals we ons ook voorbereiden op een feest of een bijeenkomst, zo hebben we de Adventsperiode ook nodig om toe te leven naar Kerst. De bijbel staat vol met verhalen over verwachting, verlangend uitzien naar.. We lezen de vier adventszondagen Bijbelverhalen over verlangen en hoop op een nieuw begin.

Bijbelkring.

De eerstvolgende bijeenkomst van de Bijbelkring is op maandag 3 december om 13.30 uur in de protestantse kerk Blankenham. Dit seizoen staan de woorden van het Onze Vader centraal. We kijken samen naar de betekenis van dit gebed, vroeger en nu. Van harte welkom!

Zieken.

In onze gebeden denken we aan de zieken, aan hen die in het ziekenhuis zijn en aan de zieken thuis en in een verpleeghuis. Ook bidden we voor hun familie en naasten.

Met vriendelijke groet,
Ds.R.v.d.Hucht

Steenwijkerwold

Predikant: ds. E. van Veen,
tel. 58 85 68, ericvveen@ziggo.nl

scriba: S.C. Offringa, Mariënwold 13,
8341 PZ Steenwijkerwold
tel. 06 - 30 22 43 38, scriba.
pk.steenwijkerwold@gmail.com
Kerkelijk bureau: kerkelijkbureau@
pk-steenwijkerwold.nl

Zondag 2 december. Aanvang: 09.30 uur. Voorganger: ds. E. van Veen. Organist: Jannes Lopers. Ophaaldienst: dhr. B.G. de Groot Boersma. Kinderdienst: Hoogthij. Eindcollecte: Missionair Werk en Kerkgroei.

De adventstijd begint vier zondagen voor Kerstmis. Dit jaar dus op zondag 2 december. Advent is de tijd van voorbereiding op het kerstfeest; de tijd waarin de komst en wederkomst van Jezus Christus wordt verwacht. Omdat het Latijnse woord voor 'komst' of 'het komen' 'adventus' is, worden de vier weken vóór Kerst 'Advent' genoemd.

De adventsperiode van dit jaar loopt van zondag 2 december t/m maandag 24 december en duurt 23 dagen. De lezingen op deze eerste adventszondag zijn Zacharia 14:4-9 en Lucas 21: 25-31. Na de dienst is er gelegenheid tot ontmoeting onder het genot van een kopje koffie/thee.

De eerste kaars gaat branden: voor de eerste adventszondag

Een kaarsje, een kaarsje, een vlammetje gaat aan.

Maak plaats in je kamer, want Kerstmis komt eraan.

Het eerste lichtje brandt al, het zegt: let nu goed op.

Want over drie, vier weken, dan is er nieuws van God!

Nieuws van de Zondagschool/Kindernevendienst.

Dit jaar zijn we gestopt met de kerstlijst voor de zondagschool/kindernevendienst. Elk jaar liepen er verscheidene mensen langs de deuren om geld in te zamelen voor het kinderkerstfeest en de kosten die er gemaakt worden voor de Kinderdiensten. Het werd elk jaar lastiger om daar mensen voor te vinden, dus hebben we besloten om te stoppen met de kerstlijst. Wij willen langs deze weg alle mensen die al jaar en dag langs de deuren gaan hiervoor hartelijk danken! Ook dank aan alle mensen die ons door een gift elk jaar trouw hebben gesteund!

Kinderdienst.

Aanstaande zondag 2 december, is de volgende Kinderdienst. Het thema voor deze dienst is: "Het licht delen". We gaan naar aanleiding van het verhaal van Elisabeth praten over licht. Wat brengt licht en wat geeft licht? Wat maakt de kinderen blij? Aan het einde van de dienst zullen de kinderen het licht ook daadwerkelijk gaan delen. We hopen dat jullie er ook bij zijn! Tot dan! Groetjes van Jannie, Froukje, Fokie, en Jolanda.

Sinterklaashotel.

Ook dit jaar heeft de Sint laten weten dat hij een bezoek brengt aan het Sinterklaashotel in de parochie van de St. Andreaskerk te Steenwijkerwold (Gelderingen 79, ingang aan de achterkant van de kerk) Op zaterdagmiddag 1 december tussen 14.15 en 16.00 uur zijn alle kinderen, t/m de leeftijd van groep 4, van harte welkom. Ieder kind kan eerst even knutselen in de gezellig aangeklede ontvangstruimte en zich zo rustig voorbereiden op hun ontvangst bij de Sint. Daarna neemt één van de pieten een klein groepje kinderen met hun ouders mee naar de voorleesvrouw om een verhaaltje te horen. Het hoogtepunt is natuurlijk het bezoek aan Sinterklaas en zijn Pieten in een klein gezelschap! Vriendjes, vriendinnetjes, buurkinderen, neefjes en nichtjes, iedereen is van harte welkom!

Ouderenmorgen en Samen aan tafel.

Op donderdag 6 december is er weer ouderenmorgen. De morgen begint om 10.30 uur in Hoogthij. U bent weer van harte welkom. Na afloop van de ouderenmorgen is er weer Samen aan Tafel. Vanaf ongeveer 12.15 uur kunt u weer gezellig samen eten en een praatje maken in Hoogthij. Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom.

Heeft u geen vervoer, en wilt u worden opgehaald voor de ouderenmorgen of voor Samen aan Tafel, dan kunt u bellen met Petra van Beek, tel. 588 685.

Bloemen.

Met een hartelijke groet en een bemoediging zijn de bloemen uit de dienst van zondag 25 november gebracht bij dhr. J.K.F. Trinks, Oldemarktseweg.

Kontakt.

Kopij voor het kerstnummer van Kontakt kunt u tot en met woensdag 5 december sturen naar: kerkelijkbureau@pk-steenwijkerwold.nl

Wij leven mee.

Als u iets te melden heeft of door te geven wat betreft pastoraat, neem dan gerust contact op met één van de ouderlingen of met de predikant. Het leven van mensen is vaak een weg van op en neer. Zo ook in onze gemeente. Sommige mensen hebben veel zorg nodig. Er zijn ook mensen voor wie de toekomst onzeker is of die wachten op spannende behandelingen of nadere onderzoeken. En dan zijn er de mantelzorgers die soms zwaar belast worden, maar hun werk met veel liefde doen. Alle zieken en hun verzorgers sterkte toegewenst! In Lindestede in Wolvega is opgenomen mevr. W. Verbeek-Wagter, en in het verpleeghuis Zonnekamp in Steenwijk, dhr. P. de Vries, Baarsweg. De afgelopen week lagen twee gemeenteleden in het ziekenhuis, dhr. H. Trinks, Oldemarktseweg en de heer D. Zeefat, Holtinge Campweg.

Een leven kan vol zijn ondanks veel onvervulde wensen.
Dietrich Bonhoeffer

Lees verder op pagina 13

LAAT ZIEN WAT WIJ DOEN!
BESLUIT DE VERVOLGENDE INFORMATIE WEL

Een praktisch overzicht van uw lokale activiteiten in het kerstseizoen is een handzaam boekje. Om uit te kiezen van gescoote-lesken, alomvrijdkerken en geliefde activiteiten.

Meer informatie: 0546 - 577475 (vraag naar Godelie Binktoot)
www.welkomindekerk.nl

STEENHOUWERIJ
DE VERBINDING

Nagelerstraat 7
8301 XE Emmeloord

T | 05 27 264 881
E | info@steenhouwerijdeverbinding.nl

www.steenhouwerijdeverbinding.nl

Hoe verwelkomen wij toeristen?

Hebt u er wel eens over nagedacht hoeveel mensen in uw regio vakantie vieren? Ze komen om te wandelen of te fietsen, te shoppen of musea te bezoeken. Ze zoeken rust en ontspanning. En misschien zoeken ze ook wel naar zichzelf. Waarom zou u ze niet uitnodigen een kerstdienst bij te wonen? Of mee te doen aan een kerkelijke activiteit?

Daarom maken wij al jarenlang voor de kerken in de Kop van Overijssel het recreatiemagazine Wai & Water en deze zomer voor het eerst ook een magazine in Twente. Dat kunnen we ook in uw regio doen. Een mooi uitgevoerd blad met inspirerende artikelen en informatie over uw kerkelijke activiteiten.

Interesse? Laten we er dan eens vrijblijvend over praten.
Bel met Bertina van Brink: 0546-577475

Kijk voor meer info op:
walenwater.welkomindekerk.nl

Persoonlijke gedenktekens
met een hart

Lid van de
EDEN
RIDDERS

www.riddernatuursteen.nl

Ridder natuursteen
Bovensmilde / Lutten
0592-243972 / 0523-237870

Grafmonumenten, as-sieraden en bestemmingen

bakkerij Muis

"I Lekkere van jong en oud,
Kom van Bakker Muis, met 't Wold"

Gelderingen 6 8341-PW
Steenwijkerwold
0521-588346
www.bakkerijmuis.nl

A. de Jonge

Aanleg & onderhoud van al uw groot
Grondverzet & machine verhuur

Barsbeek 62
8326 BP
Sint Jans klooster

T.: 0527-246533
info@adejonge.nl
www.adejonge.nl

Topic Creatief

Topic Creatief ideeën
Topic Creatief tekst
Topic Creatief ontwerpen
Topic Creatief online media
Topic Creatief offline media
Topic Creatief Communicatie

Verrezenend creatief
topic .nl

Vervolg van pagina 12

Kerstviering voor ouderen.

De kerstviering voor ouderen (vanaf 75) jaar is dit jaar op donderdag 20 december in Hoogthij. Het programma duurt van 10.30 uur tot en met 14.00 uur. U krijgt hier natuurlijk een uitnodiging voor, maar wilt u zich alvast opgeven dan kan dat bij Petra van Beek, tel. 588 685 of de fam. Stegink, tel. 523 514.

Tenslotte,

Wachten

*niet in de storm
niet in de aardbeving
niet in het vuur
ze gaan voor U uit
we wachten verschrikt
ontledigd van weten
ontledigd van kracht
op uw eindelijk komen
Uw stem in de stilte
Uw stem aan ons oor
Uw stem in ons hart
die zal doen herleven
van weten naar kennen
van leegte naar liefde
het zaad van een lied
de storm omraast ons
alle vastheden beven
elke strohalm verteert -
wij wachten*

van: Inge Lievaart
uit: Een stem van heel dichtbij

Met vriendelijke groeten, ds.
Eric van Veen

Vollenhove

Hervormdvollenhove.nl
redactie@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-stad: ds. D.
Wolters, Steiger 27, 8325 HB
Vollenhove tel. 0527-239291
predikantstad@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-Ambt: ds.
H.J.H. Pap, Leeuwte 88, 8326
AD Sint Jansklooster tel. 0527-
239504 predikantambt@
hervormdvollenhove.nl

Scriba: Dhr. H. Wijermars,
Postbus 82, 8325 ZH Vollenhove.
tel. 0527-243860 scriba@
hervormdvollenhove.nl

Koster Grote Kerk: dhr. G. Bos, tel.
0527-241951.

Beheerder Hervormd Centrum
"Tilvoorde": mw. N. Lassche-
Remijnse, Tilvoorde: tel. 0527-241538
tilvoorde@hervormdvollenhove.nl

Koster Kapel: mw. F.Vis - van
Dalen, tel. 0527-245337 kapel@
hervormdvollenhove.nl

2 december 2018 om 10:00

uur in de Grote Kerk, in deze dienst hoopt ds. D. Wolters voor te gaan. De organist is mevr. C. v. d. Berg en het lied voor de dienst is Lied 442. Collectes: Collecte Missionair en kerkgroei, instandhouding van de eredienst, energiekosten. De autodienst wordt verzorgd door Fam. J.J. de Olde, telefoon 246961. Er wordt in Tilvoorde op de jongste kinderen van onze gemeente gepast door: Jasmijn Kuiken en Marjolein Schuurman-

Groot.

2 december 2018 om 14:30

uur in de Kapel, in deze gezamenlijke dienst hoopt Ds Sijtsema v d Oever uit Kampen voor te gaan. De organist is dhr. Th. Hoën en het lied voor de dienst is Lied 442. Collectes: Collecte Missionair en kerkgroei, instandhouding van de eredienst, energiekosten. De autodienst wordt verzorgd door Fam. J.J. de Olde, telefoon 246961.

Agenda.

30 november 2018 om 20:00 uur, Preek van de leek: Erik de Gast/Ds. Pap, Kapel.
3 december 2018 om 19:00 uur, Verkoop collectebonnen van 19.00-20.00 uur, Tilvoorde.
4 december 2018 om 19:45 uur, Vergadering GKV en gezellige avond, Tilvoorde.
6 december 2018 om 20:30 uur, oefenen Cantorij, Grote Kerk.
9 december 2018 om 10:00 uur, Cantorij, Grote Kerk.
9 december 2018 om 17:00 uur, Gast aan tafel, de Voorhof.
11 december 2018 om 20:00 uur, Consistorievergadering Ambt, Kapel.
12 december 2018 om 19:15 uur, Vesper, Grote Kerk.
19 december 2018 om 10:00 uur, bijbelkring 60+ Stad, Tilvoorde.
19 december 2018 om 19:15 uur, Vesper, Grote Kerk.

Overledenen kerkelijk jaar.

Afgelopen zondag hebben we in de ochtenddienst en in de middagdienst de volgende gemeentelieden mogen gedenken. Overledenen kerkelijk jaar 2017-2018, Hervormde Gemeente Vollenhove.

Datum overlijden – Naam -
Leeftijd
15-12-17 Evert Spit - 91 jaar
16-12-17 Jan Boes - 78
21-12-17 Ootje Vonk-Scheer - 80
5-1-18 Wilhelmina catharina Harsevoort- van Bragt - 94
8-1-18 Pieternella Roebbers-Vellekoop - 87
28-1-18 Aaldert Zwatinus Dekens - 66
29-1-18 Aaltje Visscher-Halfmouw - 87
3-2-18 Aaltje van Veldhuizen-Dikken - 89
4-2-18 Harm Lassche - 88
21-2-18 Janny Winter – Ringenier - 66
22-2-18 Geesje Rook-de Goede - 92
2-3-18 Elsbeth Lassche - 52
4-3-18 Trijntje Fokkema-Grijpstra - 94
21-3-18 Wicher van Dalen - 92
28-3-18 Jantje Groenewoud-Doeven - 91
9-4-18 Grietje Souman - 88
12-4-18 Jan Lassche - 83
19-4-18 Harmpje Mies Westhuis-Lassche - 88
20-4-18 Peter Brintjes - 65
3-8-18 Johanna Truitje Briët - Oldenhof (José) - 64
12-8-18 Jannes Belt - 75
22-8-18 Trijntje Visscher-Naber - 65
17-9-18 Trijntje Rook-Upper - 86
4-10-18 Evert Kwast - 59
We wensen alle nabestaanden-mensen in rouw gedompeld- de

NIEUWJAARSCONCERT?

Mail naar nieuws@
gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

nabijheid toe van de Heer die de gebrokenen van hart zalig spreekt.

Bij de dienst op Iste Advent.

Komende zondag gaan we de Adventsperiode in. Een tijd van verwachten. We zien uit naar de komst van Christus, met Kerst, maar ook naar zijn wederkomst. En daarover wil ik komende zondag met u nadenken. Hoe leven we in de tussentijd? Hoe brengen we tot uitdrukking dat we in verwachting leven? Jeremia krijgt (in hfd 32 van zijn boek) de opdracht een akker te kopen. Hij moet investeren in de toekomst. Hoe doen wij dat?

Bloemengroet.

Er zijn afgelopen week, als teken van medeleven en als groet van de gemeente, bloemen gebracht bij mw. Sellink, Venkel 108 en bij Anna ter Meer, Het Franse Pad 13.

Giften.

De Diaconie ontving via Gesina Zweistra € 10.00 voor het bloemenfonds. Het College van Kerkrentmeesters ontving via ouderling J. Spaak € 20.00 voor algemene doeleinden. Hartelijk dank voor deze giften.

Nieuw ingekomen.

Wij willen Mw. N. Daalmeyer, wonende Heetveld 1 te Sint Jansklooster van harte welkom heten binnen onze Hervormde Gemeente. Hopelijk voelt u zich snel thuis in onze Gemeente.

Erik de Gast op vrijdag 30 november Preek van de leek.

Op vrijdag 30 november zal Erik de Gast, voormalig huisarts van St. Jansklooster, de preekstoel van de Kapel, in St. Jansklooster beklimmen. Voor veel mensen uit Vollenhove en Sint Jansklooster een bekend gezicht zijn. Hij weet veel, maar gepreikt heeft hij nog nooit. Voor één keer staat hij op de kansel om een preek te houden over een Bijbeltekst die hij zelf heeft uitgekozen. Verschillende onderdelen van een kerkdienst komen aan bod. Een vrolijk, diepzinnig en inspirerend uur met muziek die door hem zelf is uitgekozen. Daarna is er gelegenheid in de Kapel om elkaar te ontmoeten en gaan we in gesprek over de gehouden preek onder het genot van een hapje en drankje. De 'dienst' begint om 20.00 uur. Leder is van harte welkom.

Kerstcollecte .

Ook dit jaar wordt er weer een kerstcollecte gehouden bestemd voor het Kinderkerstfeest. (Voorgaande jaren was dit de collecte van Zondagschool de Tweesprong nu is deze van de Kindernevendienst.) U kunt de collectanten in de week van 10 t/m 15 december verwachten. Indien wij u niet thuis treffen, ontvangt u van ons een brief met daarop het rekeningnummer van de Kindernevendienst en een uitnodiging om het Kinderkerstfeest bij te wonen op D.V. 24 december. Wij hopen op een mooie bijdrage voor onze kinderen en ons werk om het woord van God aan hen door te geven, zodat zij mogen groeien in het geloof.

KERST is FEEST...

En dit willen we graag met jou vieren! Of je nu vaak in de kerk komt, alleen met Kerst, of misschien ben je er nog

nooit geweest. We willen graag het Kerstfeest met alle kinderen van de gemeente gaan vieren! Want iedereen viert toch Kerst?! Daarom is er een gezellige KinderKerstKnutseldag op zondag 16 december a.s. vanaf 11.30-14.30 uur in Tilvoorde.

Kinderen uit groep 1 t/m 6 zijn van harte welkom. Kinderen die 's morgens naar de kerk gaan, mogen na afloop gelijk naar Tilvoorde komen. We gaan allerlei leuke knutselen voor Kerst en het Kinderkerstfeest. In elk geval maken we een lichtje van een glazen potje. Heb je thuis nog een leeg potje, wil je deze dan meenemen?! En we gaan natuurlijk lekker eten met elkaar! Kom je ook? We vinden het fijn als je opgeeft voor 7 december! Dit kan door een mail te sturen naar: kindernevendienst@hervormdvollenhove.nl

We zien je graag op zondag 16 december!

Groetjes, de leiding van de kindernevendienst

Kerstgroepen in het Stads-museum CHC Vollenhove.

"Kerstgroepen uit Oost Europa" is de titel van de kerstgroepen-expositie in het Stads museum in Vollenhove. Van 8 december 2018 tot en met 6 januari 2019 zijn in het museum aan de Bisschopstraat 36 weer meer dan 150 kerstgroepen te zien. Groepen, groot en klein, uit de voormalige Oostblok landen, Rusland, Oost-Duitsland en de Baltische Staten. Agnes Vernooij uit Steggerda, Timothy Bottema uit Bilthoven en Truus Burgers uit Beesd, alle drie lid van de Vereniging "Vrienden van de Kerstgroep", bezitten elk een verzameling uit die landen en hebben daarmee de tentoonstelling ingericht. Kersttradities in Oost-Europa zijn anders dan bij ons. Leder land in Oost-Europa kent zo zijn eigen tradities en dat is terug te vinden in de tentoonstelling. Er is houtsnij kunst uit het Duitse Ertsgebergte, zoals piramides en schwibbogen, uit Rusland een prachtig versierde kerstengel, een yoert uit Kirgizië en er zijn verschillende szopka's. Szopka is het Poolse woord voor kerstkrabbe en in Krakau in Polen bouwt men heel speciale.

Bewoners in de Kerkstraat en de Bisschopstraat in Vollenhove zullen hun kerststallen, kerstgroepjes, kerstbomen, kerstengelen of andere kerstversieringen achter de ramen plaatsen, waardoor de binnenstad geheel in kerstsfeer zal zijn en Vollenhove weer kerststallen-stad wordt. Een bezoek aan Vollenhove en het stadsmuseum is zeker de moeite waard en een leuk uitje in de kerstvakantie. Naast koffie en thee met iets lekkers is er ook chocolademelk!

Geopend 8 december 2018 tot en met 6 januari 2019 dagelijks van 13.00 uur tot 17.00 uur. Eerste Kerstdag en Nieuwjaarsdag gesloten. Tweede Kerstdag geopend. Toegang volwassenen 3 euro; kinderen van 8-12 jaar 2 euro. Tijdens dit evenement hebben donateurs geen vrije toegang.

Info: www.chcvollenhove.nl
Telnr. 0527-244413

Cantorij.

De cantorij oefent weer op 6 december om 20.30 uur in de Grote Kerk. U bent van harte welkom om mee te zingen.

Vollenhove

STAD

Ds. D. Wolters, Steiger 27,
8325 HB Vollenhove, 0527-239291
E-mail:
predikantstad@hervormdvollenhove.nl

Advent.

We leven in de adventstijd. Een tijd van verwachting, niet alleen naar Kerst toe, ook naar Christus tweede komt, naar zijn Koninkrijk en het eeuwige leven. Muus Jacobse schreef het volgende gedicht waarin hij iets schrijft over verwachting.

*Ik weet het wel
hoeveel ik in mijn leven heb verzuimd
en huiver soms.
Maar dan bedenk ik weer:
Goed dat ik nog zoveel
heb in te halen.
Niet als ik oud ben. Niet hier.
Ergens anders. Buiten de tijd.
Ik houd mij daartoe bereid,
huiverend, maar
mij wiegend in de verwachting.*

Met een hartelijke groet,
Dick Wolters

Vollenhove

AMBT

Ds. H.J.H. Pap, Leeuwte 88,
8326 AD, Sint Jansklooster,
0527-239504.
E-mail:
predikantambt@hervormdvollenhove.nl
E-mail:
scriba@hervormdvollenhove.nl

Meeleven met.

Dhr. E. Rook, Oppenswolle 56 Vollenhove, is weer thuisgekomen vanuit het ziekenhuis in Meppel.
Dhr. W. Raggars, Koriander 245 Vollenhove, is ook weer thuisgekomen vanuit het ziekenhuis in Meppel.
Een bemoedigend lied is Psalm 126 - een pelgrimslied.

*Toen de HEER het lot van Sion
keerde, was het of wij droomden,
2 een lach vulde onze mond, onze
tong brak uit in gejuich.
Toen zeiden alle volken: 'De HEER
heeft voor hen iets groots verricht.'
3 Ja, de HEER had voor ons iets
groots verricht, we waren vol vreugde.
4 Keer ook nu ons lot, HEER, zoals
u water doet weerkeren in de woestijn.
5 Zij die in tranen zaaien, zullen
oogsten met gejuich.
6 Wie in tranen op weg gaat, dragend
de buidel met zaad,
zal thuishomen met gejuich, dragend
de volle schoven.*

Catechese.

Tijdens de laatste les mochten de catechisanten een keus maken uit prakkende citaten uit Dogmatiek voor iedereen; 'Degenen die met de Heer leven, zien elkaar nooit voor het laatst.'

Ten slotte
Ontvangt allen een vriendelijke
groet vanuit de pastorie aan de
Leeuwte,
ds. H.J.H. Pap

Vervolg van pagina 13

Wanneperveen / Belt-Schutsloot

Ds. W.J. Menkveld, Veneweg 33
7946 LC Wanneperveen, 0522-701108
b.g.g. 06-40428018, jmenkveld@solcon.nl
Scriba: mevr. R. Lok-Lok,
Noorderweg 57, 8066 PVV
Belt-Schutsloot, 038-3867486
scriba@pknwanneperveenbeltschutsloot.nl
Protestantse kerk Wanneperveen,
06-51038124
IBAN: NL27 RABO 0367 1544 63
t.n.v. het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Wanneperveen / Belt-Schutsloot
www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl

Advent 2018.

Mensen kijken in het donker naar een wereld vol verdriet. Steek een kaars aan. Die vertelt je van het Licht dat je straks ziet. Het wordt anders, het wordt lichter.

Het wordt licht voor jouw en mij. En voor iedereen op aarde. Het wordt Kerst. God is dichtbij.

Diensten 2 december – 1e Advent

Belt-Schutsloot 09.30 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld – Doopdienst. Wanneperveen 11.00 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld. In beide dorpen is de diaconiecollecte voor het binnenlands diaconaat en is er een extra collecte voor kerk en onderhoud.

Diensten 9 december – 2e Advent

Belt-Schutsloot 09.30 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld – Adventsdienst. Wanneperveen 11.00 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld. In beide dorpen is er

een extra collecte voor het pastoraat.

Oppas W'veen en BS: Zie www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl, onder: rooster.

Rooster bloemendienst W'veen.

02/12 – Fam. K. ter Horst en fam. R. Stoter.
09/12 – Fam. J. Lubbinge en fam. C. Heidema.

Bloemen.

De bloemen van afgelopen zondag in BS gingen met hartelijke felicitaties naar Harm Jan Stam en Jorien Meppelink i.v.m. de geboorte van hun dochter.

Collectemunten.

Maandag 3 december is de laatste gelegenheid dit jaar om uw voorraad collectemunten aan te vullen. U kunt tussen 18.45 en 19.45 uur terecht bij Gerrit Knobbe.

Bediening Heilige Doop.

Zondag 2 december a.s. zal in Belt-Schutsloot de Heilige Doop bediend worden aan **Aron**, zoon van Richard en Marlon Jordens en broertje van Daan en aan **Twan**, zoon van Sander en Corine Klaver.

Welkomscmissie.

Gea Snel en Roswitha Stam hebben een aantal jaren namens de kerk bezoekjes gebracht aan nieuwe inwoners van Belt-Schutsloot. Zij brachten voor de nieuwe bewoners een bloemetje mee en vertelden wetenswaardigheden over De Belt en de kerk. Zij hebben onlangs de kerkenraad laten weten dat ze hiermee zijn gestopt. De kerkenraad is dus nu op zoek naar een paar dames en/of heren die dit bezoekwerk op zich willen nemen. Lijkt dit je wel leuk of wil je meer informatie stuur dan een mailtje naar scriba@pknwanneperveenbeltschutsloot.nl of bel 3867486.

Vanuit de Pastorie.

Vorige week noemden we de namen van hen die ons in het afgelopen jaar ontvallen zijn. Terwijl ik deze zin schrijf besef ik hoe vreemd de dood is aan het leven. Er is geen mooie manier om dit te zeggen. Welke woorden je ook kiest, het blijft een breuk. Een breuk die we niet willen. Een breuk die verdriet doet, gemis oproept. Zeker voor de naaste nabestaanden. Tegelijk beseffen we dat we die namen noemen in de kerk, voor het aangezicht van God. Wij noemen namen zodat we niet vergeten, maar Hij vergeet nooit. Wij noemen namen om zo iets van die persoon aanwezig te stellen. Voor Hem is dat niet nodig. Hij is eeuwig leven en wie bij Hem is deelt in dat eeuwige leven. Bij Hem heeft de dood geen breukkracht, daar is ze verdwenen. Daarom denken we bij het noemen van de namen niet alleen aan wie er was, maar juist aan wie er zal zijn. In onze welvarende wereld zijn mensen gemakkelijk zo sterk aan dit leven gehecht en op dit leven gericht dat het verlangen en verwachten van het eeuwige leven op de achtergrond verdwijnt of in twijfel getrokken wordt. Anderen zijn ons voorgaan en wij zullen volgen. Hier hebben we geen blijvende stad. Met Abraham, Izaak en Jakob en vele anderen zien we uit naar de eeuwige stad met fundamenten, waarvan God de ontwerper en bouwmeester is. De toegang tot dit eeuwige koninkrijk is in handen van onze Heer en Heiland Jezus Christus.

Hartelijke groeten,
Ds. Menkveld.

Willemsoord / Peperga / Blesdijke

Predikant: ds. Gerrit van den Dool
Pastorie: Steenwijkerweg 157
8338 LB Willemsoord
predikantwillemsoord@gmail.com
Telefoon predikant: 0521-346611
Scriba: Henry Bos, Steenwijkerweg 194
8338 LD Willemsoord, 0521-514587
kerk.willemsoord@hetnet.nl
Koster: mevr. T. Winters-de Boer,
0521-588515, Rentmeesters Prot.
Gem Willemsoord Peperga Blesdijke
IBAN: NL34 INGB 0000 9350 70

Zondag 2 december.

In deze dienst hoopt ds. Peter Pit uit Drachten voor te gaan. Ouderling van dienst is Feikje Kloosterman en het orgel wordt bespeeld door Teun Hoen. De uitgangscollecte is voor het plaatselijk kerkenwerk. De ontvangst is door David Raggers en de bloemen worden bezorgd door Henk Hop. De zorg voor de kinderen is in handen van Marga en Charita. De ophaaldienst wordt verzorgd door Geert Dedden (0521-522489) en de opname van de dienst wordt rondgebracht door Geert Dedden. Het lied voor de dienst is lied 460

Bij de diensten.

Ds. Peter Pit is onderhand een bekende voorganger en zijn komst heeft geen reclame nodig. We hopen u allen te ontmoeten. Het is de eerste zondag van Advent. Ik las over Advent dat binnen de kerk van de Reformatie men aanvankelijk niets wilde weten van advent. Ook niet van het kerstfeest overigens. Een synodebijeenkomst in Dordrecht sprak over de beide 'Roomse' feesten in 1574 nog haar afkeuring uit. Op de verwerping van

Kerst kwam men al snel terug (in 1578), maar van advent was er binnen de reformatische kerken pas vanaf de negentiende eeuw sprake. Tegenwoordig wordt in praktisch alle kerken advent gevierd. De periode geldt eigenlijk nergens meer als een vastenperiode, maar staat eerder in het teken van de vreugdevolle verwachting van het kerstfeest en het hoopvol uitzien naar de komst van de Messias. In dit licht mogen wij ook Advent vieren. **Collecten Diaconie.** € 38,90 Kerkrentmeesters: € 41,90 de uitgangscollecte voor het plaatselijk pastoraat bedroeg € 62,65. Allen hartelijk dank voor uw gaven.

Bloemen.

De bloemen zijn als groet en bemoediging gegaan naar de heer Henk Berghuis aan de Kon. Wilhelminalaan.

Waar geloof het meest kost.

"Bid voor ons." Dat is vaak het eerste dat vervolgd christenen vragen. Zij kennen het belang van gebed uit eigen ervaring. Iedere week geef ik u een gebedspunt door: Terwijl de taal van een stam in Myanmar bijna verloren ging, ontmoetten stamleden veldwerkers van Open Doors. Dankzij een alfabetiseringscursus behielden ze hun taal en kwamen ze in aanraking met het evangelie.

Er zijn al een aantal christelijke liederen vertaald. Bid dat de Bijbel ook snel beschikbaar komt.

Agenda.

Op 28 november is er om 20.00 uur kerkenraadsvergadering in het lokaal van de kerk.

Verjaardagen.

Op 8 december viert mw. Kuper-van Domburg, Ir. C.A. Kloosterhuisstraat 45, haar

Lees verder op pagina 15

Archeologische vondsten in de Stefanuskerk Beilen

De Stefanuskerk in het centrum van Beilen wordt gerestaureerd en zal daarna als cultureel podium voor Beilen en omgeving dienst gaan doen. Tijdens de restauratiewerken vindt ook archeologisch onderzoek plaats en dat levert interessante vondsten op.

Siersteen

Een opvallend gevormde steen is volgens de archeologen de siersteen geweest van de vroegere sacramentsnis in de kerk. Een met koperslak bedekte steen wijst op grote hitte, waardoor het koper gesmolten is. Dit zou een bewijs kunnen zijn van een grote brand die de kerk rond 1610 zou hebben geteisterd, als gevolg van bliksem-inslag.

Vloeren

Ook zijn er sporen van hout en lemen vloeren gevonden, wat kan wijzen op een of meerdere houten kerkjes die eerder op deze plek verrezen. Volgens de archeologen moeten we dan denken aan de elfde of twaalfde eeuw. Deze en misschien nog toekomstige vondsten zullen een plek krijgen in de gerestaureerde kerk. (bron: RTV Drenthe)

foto's: RTV Drenthe

Zaterdag 1 december 2018

Wereldaidsdag

Jaarlijks vraagt Wereldaidsdag in het bijzonder onze aandacht en steun voor mensen met aids en een hiv-infectie.

DOOR DS. A. HEKMAN, ASSE

In Nederland lijden ongeveer 22.900 mensen aan aids. Jaarlijks overlijden veertig tot vijftig mensen aan de gevolgen ervan.

Oekraïne

In Oekraïne weet meer dan de helft van alle mensen met hiv niet dat ze hiv hebben. Iedere dag komen er zo'n vijftig nieuwe hiv-infecties bij. Vooral jongeren weten niet hoe ze het kunnen voorkomen. Daarom werkt het Aidsfonds aan voorlichting op scholen en betere toegang tot hiv-testen.

Afrika

Wereldwijd zijn ruim 38 miljoen mensen besmet met hiv. Elk jaar lopen 1,8 miljoen mensen het virus op. Jaarlijks overlijden ongeveer een miljoen mensen aan de

gevolgen van aids. In totaal zijn er nu wereldwijd 35 miljoen mensen aan de ziekte overleden. Afrika is het meest getroffen continent met 26 miljoen besmette inwoners.

Wetenschappelijk onderzoek

Hiv-remmers kunnen het virus onder controle houden. Toch is het geen definitieve oplossing. Als alle met hiv besmette mensen hun hele leven hiv-remmers moeten slikken, dreigt dat onbetaalbaar te worden. Gelukkig zien wetenschappers veelbelovende wegen naar een mogelijke geneesmethode. Nu is verder onderzoek nodig, het is van levensbelang! Het is aannemelijk dat de uiteindelijke oplossing niet uit één medicijn zal bestaan, maar uit een combinatie van methodes. Aidsfonds ondersteunt dan ook onderzoek naar drie kansrijke richtingen: aanpak van het virus zelf, versterking van het afweersysteem en genterapie om het virus te laten afsterven. Met onze steun financiert Aidsfonds wetenschappelijk onderzoek. We kunnen er niet om heen. Aidsfonds IBAN NL37INGB 0000 0089 57

Vervolg van pagina 14

81ste verjaardag. Namens onze gemeente een hartelijke felicitatie.

Kopij GZ. De kopij voor het volgende zondagsblad kunt u inleveren tot uiterlijk zondag 2 december 12.00 uur bij de scriba. Het kan natuurlijk ook via kerk.willemsoord.nl

*De nacht loopt ten einde, de dag komt naderbij!
Het volk dat woont in duisternis zal weten wie zijn heiland is,
Onverwacht komt van heinde en ver de mensenzoon, de morgenster.*

*Opent uw poorten metterdaad,
dat uw Verlosser binnengaat.
de nacht loopt ten einde,
de dag komt naderbij!*
Huub Oosterhuis

Namens de kerkenraad een hartelijke groet aan u allen. In het bijzonder aan u die door ouderdom of ziekte aan huis gebonden zijn.

Henry Bos ouderling-scriba

Tafelcollecte.

Op zondag 9 december vieren wij weer het Heilig Avondmaal in deze dienst waarin Ds. G.v.d.Dool voorgaat. De collecte willen wij dit keer graag besteden voor de organisatie DORCAS, voorgaande jaren zamelden wij voedsel voor de

ouderen in Oost Europa in, door deze collecte willen wij hen geldelijk steunen zodat ook na het verstekken van de voedsel pakketten er geldelijke ondersteuning is voor de aanschaf van o.a. medicijnen en andere hulpgoederen.

Wij hopen dat door de ondersteuning vanuit onze en vele andere kerkelijke instellingen in de toekomst in deze landen geen hulp meer nodig is. Geeft U daarvoor. De Diaconie beveelt deze collecte van harte bij U aan.

Van de predikant.

Afgelopen zondag herdachten wij hen die ons in het afgelopen kerkelijk jaar ontvielen. Daarbij noemden we de namen van Jansje Plat – Pit (*6 juli 1925 † 9 november 2017), Tijmen de Boer

(* 24 oktober 1931 † 5 december 2017), Hendrikje Leeuwewink - Schelhaas (*16 december 1932 † 25 januari 2018) en Thijs Jan Verbeek (*8 november 1945 † 22 juni 2018).

Hun gedachtenis zij tot zegen voor allen die hen gekend hebben.

Nieuw oefenlied.

Ons voorlied voor de Adventstijd zal zijn lied 460. Huub Oosterhuis schreef de tekst op de lezingen voor deze tijd van het kerkelijk jaar. Het refrein is gemakkelijk te zingen, de melo-

die vraagt enige oefening en kan door een zanggroep of door de mannen of vrouwen worden gezongen. We zullen het lied met de hele melodie, van de hand van Bernard Huijbers, oefenen.

Een hartelijke groet aan u, aan jou,
Ds. Gerrit van den Dool

GOSPELCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Familieberichten kunt u mailen: henriette@topic-cc.nl, of sturen: Topic, Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden. Berichten die maandag vóór 10.00 uur binnen zijn, worden opgenomen in de krant van die week, die op vrijdag of zaterdag bij de abonnees arriveert. Het tarief is € 0,39 per mm hoogte, per kolom, exclusief 21% BTW. Eén kolom is ca. 4 cm breed. Familieberichten bestaan uit 2-koloms advertenties.

Synode van Dordrecht (3)

Acta Ofte Handelinghen Des Nationalen Synodi

De Nationale Synode van Dordrecht van 1618-1619 wordt dit en volgend jaar herdacht. De synode werd gehouden in de Kloveniersdoelen, in de oudste stad van Holland.

DOOR DR. JAN DIRK WASSENAAR, HELLENDORP

Het oudste boek dat ik in mijn bezit heb, is Acta Ofte Handelinghen Des Nationalen Synodi. Isaac Iansz. Canin uit Dordrecht drukte het in 1621. Ik kocht het exemplaar uit de nalatenschap van J.A. Noordmans (1923-2013), zoon van de bekende theoloog dr. O. Noordmans (1871-1956).

De compagnie

Als drukker trad Isaac Canin in de voetsporen van zijn vader Jan Canin, die zich in Dordrecht had gevestigd. In de jaren 1618 en 1619 werd de nationale synode van Dordrecht gehouden om een al lang slepend geschil tussen de remonstranten en contraremonstranten op te lossen. Na afloop van de synode moesten met grote spoed de stukken van de synode gepubliceerd worden in verschillende talen en grote aantallen.

Op 14 mei 1619 besloten de Staten-Generaal Isaac Canin en zijn compagnie de exclusieve vergunning tot het drukken van de acta en de andere documenten van de synode te verlenen, en wel voor zeven jaar. De compagnie was een samenwerkingsverband van Canin en zeven collega's: de opdracht van de Staten-Generaal was te omvangrijk voor Canin alleen.

Canones

Het eerste boek dat de compagnie op de markt bracht, was het Oordeel van het Synodus Nationaal, de zogenaamde Canones. Dat gebeurde in de zomer van 1619. Daarvan verschenen ook

een Latijnse en een Franse editie, de laatste vertaald door Daniel Colonus en Johannes Polyander. Canin en zijn 'medestanders', zoals de titelpagina's het zeggen, moeten hier met man en macht aan gewerkt hebben. Na de sluiting van de synode zaten de Staten-Generaal om dit document te springen, maar Canin leverde het drukwerk pas na verschillende aanmaningen af. De compagnie gaf ook de herziene geloofsbelijdenis uit, in het Nederlands en in het Frans.

Acta

Canin en zijn compagnie waren evenwel niet de drukkers van de eerste editie van de Acta. Door middel van een speciale overeenkomst met de compagnie van Dordrecht was overeengekomen dat Isaac Elsevir uit Leiden die op de markt zou brengen. De compagnie zou de kosten daarvan dekken. Nadat de drukproef daarvan door tien studenten onder supervisie van de Leidse hoogleraren nagekeken en gecorrigeerd was, werd het boek in alle haast gedrukt, in folioformaat. Op 2 april 1620 werd het aan de Staten-Generaal aangeboden. Elsevir kreeg voor het 'haestich nootsaekelyck drukken van de Acta Synodali' 250 gulden.

Latijnse en Nederlandse uitgaven

Later in 1620 produceerden Canin en zijn medestanders zelf Latijnse en Nederlandse uitgaven van de Acta, in folio- en quartoformaat. De verspreiding ervan vond op dermate ruime schaal plaats dat ook in onze tijd iedere bescheiden bedrag een exemplaar ervan in huis kan halen, aldus Heijting. Ik kan het bevestigen: ik heb voor mijn exemplaar beslist geen kapitaal betaald. Nog in 1620 rolde een buitenlandse versie van de Acta van de drukpersen van Egenolff Emmel

uit Hanau. Mogelijk betreft het een niet geautoriseerde druk. In 1621 drukte de Dordtse compagnie een Nederlandse vertaling,

verzorgd door Johannes Lamotius, predikant in 's-Gravenhage, in folio en quarto. In 1622 en 1624 publiceerde Elsevir een Franse vertaling van de hand van Richard Jean de Nerée.

Geraadpleegde literatuur:

Aa, A.J. van der, Biographisch Woordenboek der Nederlanden dl. 3 (Haarlem z.), p. 99;

Gillaerts e.a. (red.), De Bijbel in de Lage Landen. Elf eeuwen

van vertalen (Heerenveen 2015).

Heijting, Willem, Profijtlijke boekskens. Boekcultuur, geloof en gewin. Historische studies (Hilversum 2007);

Hollander, A.A. den, 'The Edition History of the Deux Aes Bible', in: Hollander, A.A. den; Noord, A.; Van Veen, M.; Voelstra, A. (Eds.), Religious Minorities and Cultural Diversity in the Dutch Republic. Studies Presented to Piet Visser On the Occasion of his 65th Birthday (Leiden 2014), p. 41-72;

Lieburg, Fred van, 'De Bijbel in Dordrecht', www.statenbijbelmuseum.nl;

Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek dl. 7 (Leiden 1927), p. 274;

Sinnema, Donald; Moser, Christian; Selderhuis, Herman J. (Eds.), Acta et Documenta Synodi Nationalis Dordrechtanae (1618-1619) Vol. 1 (Acta of the Synod of Dordt) (Göttingen / Bristol, CT, U.S.A. 2015).

Johan Lock wint CLO Juryprijs 2018

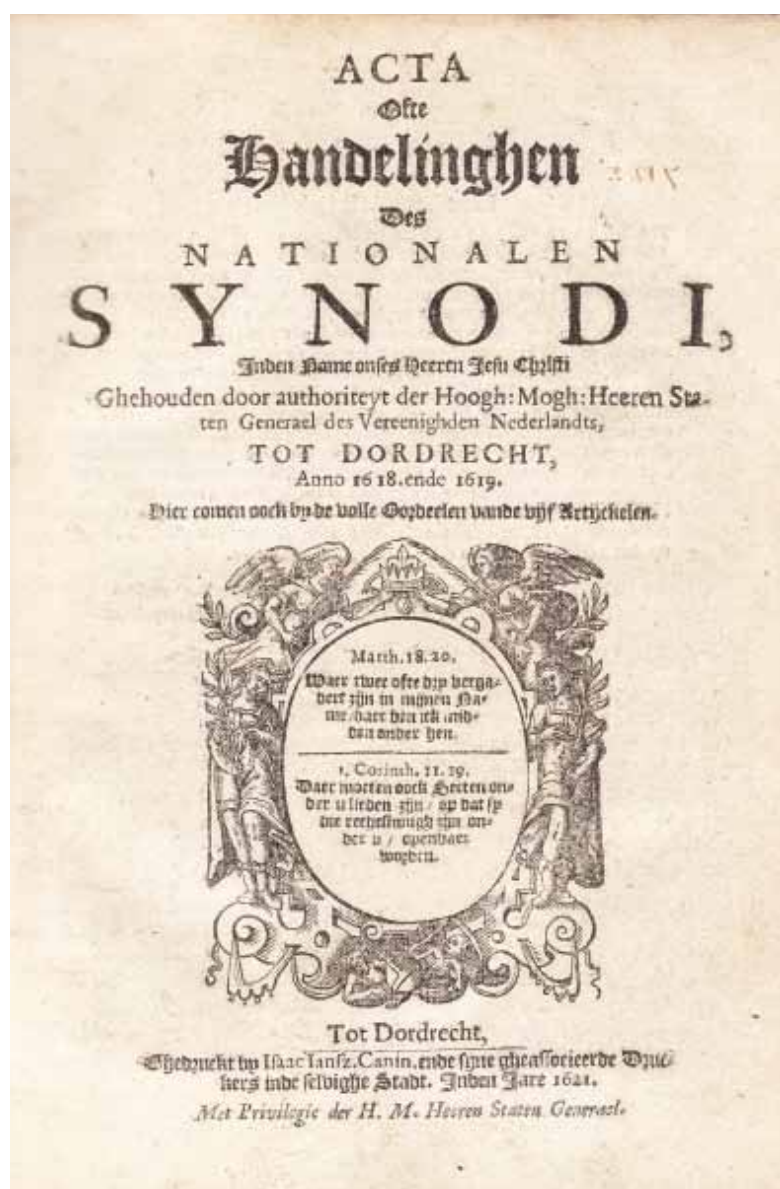
Wie nog een boek zoekt voor de komende feestdagen, zou ook kunnen denken aan een christelijk boek. De erfenis van Adriaan, geschreven door Johan Lock, heeft de CLO Literaire Juryprijs 2018 gewonnen. Het Christelijk Literair Overleg wil met deze prijs auteurs aandacht schenken die het christelijk geloof een rol van betekenis geven in hun literaire werk.

Psychologisch drama

De erfenis van Adriaan is een autobiografische roman over de betrokkenheid van de auteur bij een Rotterdamse pinkstergemeente, waar het niet helemaal pluis is. Een psychologisch drama, waarin de auteur overtuigend, invoelend en soms humoristisch de wederwaardigheden beschrijft van een geloofsgemeenschap.

Kanshebbers

Andere genomineerden voor de prijs waren: Els Florijn met Rode papaver (Mozaïek), Maarten van der Graaff met Wormen en engelen (Atlas Contact), Liesbeth Labeur met Een lamp voor mijn voet (Cossee/Mozaïek) en Vonne van der Meer met Brood, zout, wijn (Atlas Contact).

Vind een Christelijke Partner

www.samen.verder.nl

2018 jaar oprichting
SAMEN VERDER

vredenburg

"Omdat we de wereld niet van onze ouders hebben geërfd, maar geleend van onze kinderen"

Vredenburg Installatietechniek
Doldeweg 29 | 6551 LL Steenwijk

0521 - 588224
www.vredenburgsteenwijk.nl

skiën in Sauerland
welkom in Haus Reinhold

Wiel in de apparaten met Ook geschikt in de bus

Kijk op www.hausreinhold.nl

TOTAAL INSTALLATEUR BROUWER TUK

Tukweg 198 TUK Tel. 0521-512983
www.brouwertuk.nl

UAG **Uitvaartverzorging**
Grafische fabriek Nieuw-Amsterdam

Voor een piëteitsvolle uitvaart...

Bij overlijden: ☎ 0800 - 024 25 26
(dag en nacht bereikbaar)

Kantoor:
Enkweg 2
7741 ZL COEVORDEN
Tel.: (0524) 515 899
Fax: (0524) 515 227

Postadres:
Postbus 208
7740 AE Coevorden
e-mail: uwgna@planet.nl

Verstrijpingen in: Emmen - Coevorden - Zuiddele (Dc)
Voor informatie: (0524) 515 828 of (0524) 515 888

drok Advies, planning en uitvoering onder één dak

Decorette, Hubo en Schildersbedrijf Drok

Uw makeover is bij ons in goede handen!

De Weyer 10, Vollenhove | 0527-24 13 55 | decorette-drok.nl

HÉT WEEKBLAD VOOR BETROKKEN KERKMENSEN

Maak nu kennis met het **Gezamenlijk Zondagsblad**

Ga naar: www.welkomindekerk.nl

Of vul de bon in:

3 MAANDEN PROBEREN VOOR MAAR € 8,95!

JA, ik wil het vernieuwde Gezamenlijk Zondagsblad drie maanden op proef voor slechts € 8,95. Daarna beslis ik of ik een abonnement neem.

Dhr. | mw. | fam. *

naam: _____

adres: _____

postcode: _____ woonplaats: _____

e-mail: _____ tel.nr. _____

*Omcirkel de juiste aanhef.
In enveloppe zonder postzegel sturen naar: Gezamenlijk Zondagsblad, Antwoordnummer 12, 7620 VP Wierden

Reveil
naïefwettelijk, christelijk maandblad

Kerst Special

om uit te delen

deel uit

- op straat
- in je buurt
- via je kerk
- aan je collega's
- overal gewoon

BESTEL NU!
maandbladreveil.nl
vanaf 10 exemplaren
€0,75 p/st
incl. verzending

wakker en waaks
kritisch en betrokken
maandbladreveil.nl